Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 232 (7122). • 5 декабрь, 1979 йил ◆ ЧОРШАНБА • Баҳоси 2 тийин.

ЯХШИ УРУҒЛИК — МЎЛ ҲОСИЛ ГАРОВИ

Ўзбекистоннинг пахта заводлари уруғлик пахта тайёрлаб бўлди. Мўлжалланганидан 15 минг тонна кўп пахта хирмон қилинди.

Уруғлик фондининг кўпчилик қисмини машҳур «Тошкент-1», «108-Ф», «С-4727» навлари ташкил қилди. Улар билан бирга республика селекциячилари чиқарган янгиликларга катта эътибор берилди. Келаси кўклам деҳқонлар кенг кўламда экиш учун «С-2602», «Ан-402», «Тошкент-6», «Андижон-2» навларини оладилар.

Ҳозир пахтачилар уруғлик чигитни тозалашга, туксизлантиришга ва дорилашга киришдилар. Бунинг учун ёздаёқ махсус цехлар тайёрланган бўлиб, уларда кўкламгача 200 минг тоннадан кўпроқ яхши уруғлик чигит тайёрлаб қўйилиши керак.

Бекобод районидаги «Победа» колхози сут-товар фермаси коллективи чорва қишлсвини уюшқоқлик билан ўтказиш чораларини кўрмоқда. Чорва моллари рацион асосида тўйимли озуқалар билан боқилаётганлиги туфайли уларнинг маҳсулдорлиги ортиб бораётир. Пешқадам сут соғувчилар ҳозирги кунларда сигирларидан 10—12 литрдан сут соғиб олмоқдалар. Улар ўртасида авж олган социалистик мусобақада моҳир сут соғувчи Зуҳра Зубкова илғорлик қиляпти. У йил бошидан бери сигирлардан 3400 литрдан сут соғиб олишга эришди. Суратда: илғор сут соғувчи З. Зубкова.

М. Қорабеков фотоси.

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ АСОСИЙ ИШИ

Шу кунларда совет кишилари КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорларидан, СССР Олий Советининг навбатдаги сессиясида қабул қилинган ҳужжатлардан чуқур илҳомланиб яшамоқда ва меҳнат қилмоқда. Партия комитетлари, давлат ва хўжалик органлари, касаба союзлари ва комсомол учун жанговар ҳаракат программаси белгиланди. Бу программа беш йилликнинг якунловчи йилида Олий Совет тасдиқлаган давлат планини муваффақиятли адо этишга, партиянинг иқтисодий ва социал сиёсатига доир масалалар юзасидан КПСС XXV съездининг йўл-йўриқларини бажаришга қаратилган.

Олдимизда катта ва мураккаб ишлар турибди. Муваффақиятларга эришиш учун партия ташкилотлари саноат корхоналарида, қурилишлар, транспортда, колхоз ва совхозларда, илмий муассасаларда сиёсий ва ташкилотчилик ишларини тинмай такомиллаштиришлари керак. Ҳозирги вақтда омманинг меҳнат активлигини ҳамма чоралар билан ривожлантириш, уюшқоқликни ва интизомни мустаҳкамлаш, топширилган иш учун, экономикани, фан ва маданиятни, халқ фаровонлигини янада юксалтириш учун кадрларнинг шахсий жавобгарлигини кучайтиришдан кўра муҳимроқ вазифа йўқ. Қабул қилинган қарорларни, ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети Пленумида сўзлаган нутқида баён этилган қоидалар ва хулосаларни амалга ошириш йўллари ва усуллари ҳамма жойда партия комитетлари пленумларида, активларнинг йиғилишларида муҳокама қилинади. Муҳокама талабчанлик, амалий тарзда ўтишига, белгиланган тадбирларнинг эса ғоят конкрет бўлиб, партия Марказий Комитети томонидан қўйилган вазифаларнинг мазмунига ва руҳига тамомила мувофиқ бўлишига эришиш керак.

КПСС Марказий Комитети Пленуми ва СССР Олий Совети сессияси материалларининг мазмуни ва аҳамиятини чуқур тушунтириш — қилинадиган ишларнинг биринчи навбатдаги ва ғоят масъулиятли қисмидир. Сиёсий ва иқтисодий ўқиш системасидаги машғулотларда докладчилар, сиёсий ахборотчилар ва агитаторларнинг нутқларида матбуот, телевидение ва радио материалларида ҳар бир меҳнат коллективи, ҳар бир киши қилган ишларнинг миқёсини ва келгуси ишларнинг миқёси ва мураккаблигини, умумий ишда ва ягона сафда ўз ўрнини равшан кўра олишига эришиш муҳимдир. Дабдабозлик ва шов-шувлар В. И. Ленин айтганидек «сиёсий вайсақилик» эса бунга тамомила хилоф ҳаракатдир. Эътиқодлилик, ошкоралик ва далиллар билан исботлаш кишилар билан ишлашда муваффақиятларга эришишнинг ажралмас омилидир.

«Партия пропагандаси, партия агитацияси,—деб уқтириб ўтди ўртоқ Л. И. Брежнев Марказий Комитет Пленумида, — максимал равишда аниқ бўлиши, одамларни тўлқинлантираётган ҳамма саволларга ишонарли тарзда, ишни билган ҳолда жавоб бериш керак. Мана шундагина партиянинг сўзи ўн миллионлаб коммунистлар ва партиясизларнинг меҳнатдаги ғайрат-шижоатида, меҳнатдаги куч-ғайратида мужассамлашиши мумкин».

Пленум транспортни, айниқса темир йўл транспортини, ёқилғи, хом ашё базаси ва энергетикани, металлургия ва машинасозликни, химияни ва аҳоли учун моллар ишлаб чиқаришни, капитал қурилишни ва озиқ-овқат комплексини куч-ғайрат сарфланадиган асосий нуқталар, деб аниқ белгилаб берди. Шу участкаларнинг ҳар бирида олға қараб муваффақият билан ҳаракат қилиш учун битмас-туганмас имкониятлар, жуда катта резервлар бор. Партия ташкилотлари шу имкониятлардан ўз вақтида ва самарали фойдаланиши, халқ хўжалигини бошқаришнинг юксак даражада бўлишини таъминлаш учун биринчи навбатда ғамхўрлик қилишлари керак. Бунинг учун бўшашувчилик, маҳкамачилик ва маҳаллийчилик каби планларимизнинг кучини заифлаштирадиган салбий ҳолатлар билан, эгасизлик ва бировга орқа қилиш, масъулиятсизлик ва ландавурлик билан қатъий кураш олиб бориш керак.

Хўжалик юритиш миқёслари ғоят ўсган, иқтисодий ўзаро алоқалар тобора мураккаблашиб, қуюқлашиб ва кенг тармоқ ёйган бир шароитда ҳамма жойда интизомни мустаҳкамлашга алоҳида эътибор бериш керак. Интизомни албатта сўздагина мустаҳкамлаш керак эмас. Эндиликда ҳар бир партия ташкилотидан биринчи навбатда қунт билан, доимий ташкилотчилик ишларини олиб бориш, ижрони аниқ текшириш, кадрлар билан пухта, чуқур ўйлаб иш кўриш, қуйидан бўладиган ташаббусни — колхозлар ва совхозларнинг, корхоналар ва бирлашмаларнинг, маҳаллий органларнинг ташаббусларини ҳамма чоралар билан қўллаб-қувватлаш талаб этилади. Сифат кўрсаткичларига асосланган социалистик мусобақани ҳамма чоралар билан ривожлантириш, илғор тажрибани қўллаб-қувватлаш ва оммалаштириш, материал ва молиявий ресурсларни тежаб-тергашни изчиллик билан ўтказиш, меҳнат интизомини бузиш билан, ландавурлик ва бошвоқсизлик билан шафқатсиз кураш олиб бориш—ҳозирги вазифалар нуқтаи назаридан қараганда ташкилий, оммавий-сиёсий, идеологик ишларнинг асосий йўналишлари бўлиб қолмоқда. Бу курашда меҳнат коллективларининг роли тобора ошмоқда. Уларнинг ҳуқуқларини ҳамма чоралар билан кенгайтириш керак.

СССР Олий Советининг иккинчи сессияси бир қанча муҳим қонунларни—Халқ контроли, Олий суд, прокуратура, арбитраж, адвокатура тўғрисидаги қонунларни қабул қилди. Мамлакатда қонунларни ва ҳуқуқ-тартиботни янада мустаҳкамлашга имкон берувчи бу қонунлар хўжалик механизмимизнинг муваффақиятли ишлаши масалаларига ҳам бевосита алоқадордир. Янги қонунларнинг мазмунини, чуқур демократизм руҳида эканлигини ҳамма жойда оммага тушунтириш, шу қонунларнинг амалга оширилишига актив ёрдам бериш, совет социалистик ҳуқуқ-тартиботидан салгина бўлса ҳам чекинишларга қарши курашга кишиларни отлантириш—партия органларининг, коммунистларнинг бурчидир.

Мамлакатнинг меҳнат коллективлари шу кунларда бутун кучларини беш йиллик тўртинчи йили планларини муносиб бажаришга бағишламоқдалар. Беш йилликнинг тўртинчи йилидан кейин якунловчи йил—В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги, партия XXVI съездига актив тайёргарлик йили бошланади. Келгуси йилда муваффақиятли ишлаш учун халқ хўжалигининг ҳамма участкаларида, ҳар бир ишлаб чиқариш ячейкасида юксак талабчанлик, уюшқоқлик, ишга ижодий ёндошиш вазиятини вужудга келтириш зарур. Барча партия комитетларининг, бир ярим миллион бошланғич партия ташкилоти ва партия группаларининг, шунингдек Советлар, касаба союзлари, комсомолнинг куч-ғайрати мана шунга қаратилиши лозим.

Шубҳа йўқки, советлар мамлакатининг меҳнаткашлари жонажон партиянинг синалган раҳбарлигида 1980 йилни зарбдор ишлар йилига, ленинча ишлаш йилига айлантирадилар.

(«ПРАВДА», 4 декабрь).

КАТТА ХИРМОН ИШҚИДА

Дала шийпонида кўчма Қизил байроқ. Ҳамма учун оддий ва кўникиб қолинган сўзлар. Лекин унда оламолам маъно ётади. Бу меҳнат, билим, ғайрат ва ташаббускорлик белгиси, коллективнинг қудрати, иродаси.

Абдуқодир Одилов бошчилик қилаётган комсомол-ёшлар бригадаси учинчи марта совхоз кўчма Қизил байроғини олишга муяссар бўлди. Бу байроқ, ёшлар коллективининг уч йилдан бери қилиб келаётган меҳнати, юз берган қийинчиликлар устидан ғалабасининг тимсолини таъкидлаётгандек бўлади.

Бундан уч йил бурун йил охирида 1-«Пискент» совхози 2-бўлими комсомолларининг ҳисобот-сайлов йиғилиши бўлди. Комсомол ташкилотининг секретари Абдуқодир Одилов бўлимда комсомол-ёшлар бригадасини ташкил этиш таклифини ўртага ташлади. Муҳокама қизғин тус олди. Йиғилиш бу ҳақда қарор қабул қилди. Ёш ленинчилар энг қолоқ ердан бригадага жой беришни совхоз партия ташкилоти ва маъмуриятидан сўрадилар.

Хўжаликда зўрға 23—24 центнердан ҳосил олаётган бригада ўрнида комсомол-ёшлар коллективи ташкил этилди. Гап комсомол дарғасини танлашга келганда ҳамма бир овоздан бўлим комсомолларининг етакчиси Абдуқодир Одиловнинг номзодини кўрсатди. Маҳмуд Тўлаганов, Турон Абдуллаев, Ҳамид Норхонов, Омон Камолов, Аҳмаджон Мамажонов каби 12 нафар серғайрат йигит янги бригадада иш бошлади.

Машаққатли кунлар бошланди. Лекин ёшлар қийинчиликлардан қўрқишмади. Комсомоллар қолоқ участкани кўтаришга, юқори ҳосил олишга сўз берган эдилар.

Нотаниш ер ҳамон тизгинини тутқизмасди. Ёшлар тажрибали пахтакорлардан илғор усулларни ўрганишар, ер шароитини билиб олишга интилишар, туну-кун меҳнат қилишарди.

Кунларни қувалаб ойлар ўтди. Олтин куз олдидан оппоқ пахталар чаноқ ичидан деҳқонга жилмая бошлади. Ҳосил йиғиб олинди. Биринчи йил илк бор 31 центнердан «оқ олтин» етказилди. Ҳосилдорлик бир йилдаёқ етти центнерга ўсди. 1978 йил салкам 32 центнердан хирмон кўтарилди.

Икки йил комсомол-ёшлар учун кураш, ўрганиш, синов даври бўлди. Ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йили баҳорги экин экиш кампаниясига куздаёқ пухта тайёргарлик кўриб қўйилди. Ер энди ғайратли, ташаббускор деҳқонларга сим-сим сирларини очган эди.

1979 йил деҳқончилик учун оғир келди. Бригада азаматлари тонг отмай далада меҳнатни бошлаб, куёш ботганда ҳам бригада ерларида яратувчилик меҳнатини давом эттирадилар. Пўлат сандиқларини очиб, куз ҳам етиб келди. Бригада далалари инжудек товланган «оқ олтин»га тўлиб-тошди.

Катта хирмонга яраша ҳосил етказилди. Эндиги вазифа эса пахтани тез ва соз йиғиб олишдан иборат эди. Ҳамма куч-ғайрат теримга қаратилди.

Бригада аҳли ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йили топшириғини зиёдаси билан адо этди. Уч марта совхоз кўчма Қизил байроғини олишга муяссар бўлган Пискент районидаги 1-«Пискент» совхози 2-бўлимидаги Абдуқодир Одилов бошлиқ комсомол-ёшлар даласида йиғим-терим қизғин давом этди. Илғор пахтакорлар ҳосилнинг 90 процентдан ортиғини «зангори кема» ёрдамида териб олишга аҳд қилган эдилар. Амалда ҳам шундай бўлди. Пешқадам бригада аъзолари механизациядан унумли фойдаланаётганликлари учун пахта таннархи ҳам кўзда тутилганидан анча арзонга тушмоқда. Комсомол-ёшлар катта «оқ олтин» хирмонини шу тариқа бунёд этдилар.

Б. СОЛИҲОВ.

ҒАЛЛА ҲОСИЛДОРЛИГИ ОШМОҚДА

Бўстонлиқ — ғалла, сабзавот, мева, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришга ихтисослашгандир. Бу ернинг об-ҳавоси, бағри кенг адрлари, ғалла, сабзавот, мева етиштиришга жуда қулай.

Лекин авваллари Бўстонлиқда ғалладан олинаётган ҳосил паст эди. Кўп йиллар давомида ҳар гектар ердан олинган ҳосил 6—7 центнердан ошмаган.

Кейинги йилларда район хўжаликларида бу соҳада жиддий бурилиш бошланди. 1978 йилда ҳар гектар ердан район бўйича 14,7 центнердан ғалла ҳосили олинди. Бу йилги ҳосилдорлик ҳам ўтган йилдагидан кам бўлмади. Район колхозларида ўрта ҳисобда ҳар гектар ердан олинган ғалла ҳосили 17,1 центнерданга тўғри келди.

Район хўжаликларида ҳосилдорлик қандай қилиб икки баравардан ошди? Биз шу ҳақда район ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Зиннат Саидкаримов билан суҳбатлашдик.

— Пахтакорлар, умуман деҳқонлар ҳосил кўчатдан олинади, дейдилар. Масалан, ҳар гектар ерда 110—140 мингтагача ғўза кўчати сақлаб қолинмоқда. Сўнгра маҳаллий ва минерал ўғитдан, техникадан самарали фойдаланилмоқда. Шу туфайли ҳосилдорлик кескин ошиб бормоқда.

— Гапларингиз, шубҳасиз, тўғри. Лекин сизлар бундан қандай хулоса чиқардинглар?

— Биз ҳам кейинги йилларда пахтакорлар сингари ҳосил кўчатдан олинади, деган фикрда иш юрита бошладик. Масалан, ҳар гектар ғалла майдонига илгарилари 70—80 килограмм уруғ сепилар эди. Ҳозир бўлса 180—200 килограммдан уруғ сепиляпти. Натижада ҳар гектар ерда илгаригига нисбатан тенг баравар кўп кўчат бўлишига эришилмоқда. Районимизда ғалла ҳосилдорлигини ошиб бораётганининг биринчи омили шундан иборат.

Ҳосилдорликни оширишда уруғнинг аҳамияти катта эканлиги ҳам сир эмас. Шуни ҳисобга олиб сара уруғ экишга алоҳида аҳамият беряпмиз. Бунинг натижаси ёмон бўлмаяпти.

— Ўғитдан қандай фойдаланилмоқда?

— Илгарилари деярли ўғитдан фойдаланилмас эди. 1976 йилдан бошлаб ҳар гектар ерга ғалла экиш билан бир вақтда 150 килограммдан аммофос солинмоқда. Баҳорда бороналаш вақтида эса 150 килограммдан азот солиш одат бўлиб қолди.

Район колхоз секторидаги хўжаликлар бу йил ўрта ҳисобда 17,1 центнердан ҳосил олган бўлса, айрим колхоз ва совхозларда бундан ҳам юқори хирмон кўтарилди. Масалан: «Хўжакент» совхози ғаллакорлари 25,2, «Қозоғистон ССР 30 йиллиги» ва Фрунзе номли колхоз ғаллакорлари 21,2—23,3 центнердан ҳосил олиб, районда юқори кўрсаткичга эришдилар.

Қўлга киритилган ютуқлардан руҳланган район ғаллакорлари бу йил кузги ғалла экишни зўр уюшқоқлик билан ўтказдилар. Ғалла экиш даврида юқорида қайд этилган агротехника тадбирларига тўла амал қилинди. 3241 гектар ерга арпа экиш муваффақиятли равишда тамомланди ва келгуси йил мўл ҳосилига замин яратиб қўйилди.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

ПИСКЕНТ ХАБАРЛАРИ

КАЛИНИН номли колхознинг А. Нуъмонов бошқараётган бригада аъзолари қўшимча мажбуриятларини ҳам адо этиш учун астойдил курашмоқдалар. Бригаданинг 110 гектарлик пахта майдонида мўл ҳосил етиштирилган. Улар шу майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил топшириш бўйича зиммаларига социалистик мажбурият олишган эди. Бу марра эгаллангач, улар ҳосилдорликни 40 центнерга етказиш учун қўшимча мажбурият олишганди, бу маррага ҳам етишди.

М. САДИРОВ.

* * *

1-«Пискент» совхозининг ҳимматли отахонлари йиғим-теримнинг долзарб кунларида катта ташаббус кўрсатдилар. Улар тенгдошларини йиғиб, ёппасига пахтазорга чиқишди. Абдулла Иброҳимов, Садир Умматов, Абдусаттор Исанов, Холиёр Иброҳимов сингари отахонлар колхоз хирмонига 1—1,5 тоннадан «оқ олтин» тўкишди. Уларнинг ғайратини кўриб руҳланган бошқа теримчилар ҳам ким ўзарга беллашиб меҳнат қилишди. Натижада совхознинг Холмурод Жовлиев бошлиқ бригадасида пахта тайёрлаш плани ва мажбурияти муваффақиятли адо этилди.

С. АҲМЕДОВ,
Н. ДОНАЕВА.

Ушбу суратдаги Валентина Мордовина Тошкентдаги «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг пешқадам чеварларидан ҳисобланади. Бир неча йилдан бери ишлаб, яхши тажриба орттирган моҳир трикотажчи янги ўрнатилган тўқув дастгоҳларини биринчилар қатори ўзлаштирмоқда. Ҳозирги вақтда у аёллар кўйлаклари учун тўр тўқиладиган махсус «Супер гарант» машинасини бошқармоқда. У коллектив ўртасидаги социалистик мусобақада фаол қатнашиб, зиммасига шахсий мажбурият олиб ишлаяпти. В. Мордовина ваъдасининг уддасидан муваффақиятли чиқмоқда. Ҳар сменада нормани 120—130 процентдан бажариб, сифатли маҳсулот бермоқда.

И. Глауберзон фотоси.

ТАШАББУС ИЗИДАН

Областимиз оғир машинасозлик саноати корхоналарида ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш, улуғ доҳий Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан бошланган ва бошқа шу каби ташаббуслар ҳамда ватанпарварлик ҳаракатлари тобора кенгайиб бормоқда. Бундай ташаббусга қўшилган ишчи-хизматчилар сони кун сайин ортмоқда.

Ҳозирги вақтда бундай корхоналарда тўрт бригада, 200 дан ортиқ ишчи бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажариш, юзлаб ишчи-хизматчилар, бригада ва участкалар коллективлари эса ўнинчи беш йиллик топшириқларини улуғ доҳий таваллудининг 110 йиллигигача бажариш учун курашмоқдалар. Улар унумли ва сифатли меҳнатлари билан эл-юрт олдида берган ваъдаларининг уддасидан чиқмоқдалар.

Ўнлаб машинасозлар зиммаларига олган шахсий мажбуриятларини ортиғи билан адо этишяпти. Тошкентдаги экскаватор заводи ишчиларидан И. Крахмалев, В. Слинко, В. Пронинлар нормани бажаришда юксак кўрсаткичларга эришмоқдалар. Улар ҳар сменада топшириқни 200 процент атрофида бажармоқдалар. Ўзбекистон химия машинасозлиги заводи токари А. Гизатулин, механика-йиғув цехи слесари О. Хайбуллаев, халқ истеъмоли товарлари цехи силлиқловчиси Н. Клевцоваларнинг иш натижалари ҳам баракали бўлмоқда. Улар бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажариш юзасидан берган ваъдаларини муваффақиятли уддасидан чиқмоқдалар. Умуман областимиз оғир машинасозлик саноати корхоналарида 50 дан ортиқ ишчи-хизматчи кунлик нормани икки баравар ва ундан ҳам ошириб адо этмоқда.

СОФИЯДАГИ УЧРАШУВЛАР

СОФИЯ, 3 декабрь. (ТАСС). Бугун шу ерда БКП Марказий Комитетининг биринчи секретари, БХР Давлат кенгаши раиси Т. Живков БКП Марказий Комитети таклифига биноан дўстона визит билан БХРга келган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари К. У. Черненко билан учрашди.

Т. Живков билан К. У. Черненко коммунистик ва социалистик қурилиш вазифаларини ҳал этишда КПСС билан БКПнинг фаолияти тўғрисида бир-бирларига ахборот бердилар, Совет — Болгария ҳамкорлигини янада ривожлантиришга доир бир қанча масалаларни, шунингдек, муҳим халқаро проблемаларни қараб чиқдилар. Тинчлик учун, қуролсизланиш ва кескинликни юмшатиш учун курашда Совет Иттифоқининг қўйган янги тарихий қадами ғоят муҳим эканлиги уқтириб ўтилди. Ўртоқ Л. И. Брежнев Берлинда сўзлаган нутқида Совет Иттифоқининг шу ташаббусларини баён қилди.

Суҳбат самимий ва дўстона руҳда ўтди.

* * *

Шу куни К. У. Черненко билан Болгария Коммунистик партияси раҳбарлиги аъзолари учрашдилар. Учрашувда Т. Живков, БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлар, БКП Марказий Комитети секретарлари иштирок этдилар.

Учрашув давомида иккала мамлакат партиялари ва халқлари ўртасида қардошларча дўстлик ва ҳамкорликни янада чуқурлаштириш ҳамда ривожлантириш масалалари қараб чиқилди.

К. У. Черненко шарафига Т. Живков номидан зиёфат берилди.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ХИЗМАТИДА ЯРИМ АСР

В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академияси 50 ёшга тўлди. Мазкур академиянинг 3 декабрь куни Москвадаги Союзлар уйининг колонна залида очилган юбилей сессияси ана шу шонли воқеага бағишланди. Сессияда олимлар, пойтахт жамоатчилигининг вакиллари, чет эллик меҳмонлар, дала ва фермаларнинг меҳнаткашлари иштирок этмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. С. Горбачев сессияда нутқ сўзлади. У қишлоқ хўжалик фанини ривожлантириш соҳасидаги хизматлари учун ҳамда ташкил этилганига 50 йил тўлиши муносабати билан В. И. Ленин номли қишлоқ хўжалик фанлари академиясини Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотлаш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармонини ўқиб эшиттирди ва йиғилиш аҳлининг давомли қарсаклари остида мукофотни академия байроғига қадаб қўйди.

Қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг биринчи вице-президенти А. А. Созинов академиянинг фаолиятига юксак баҳо берилганлиги учун КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, Совет ҳукуматига академия коллективи номидан астойдил миннатдорчилик изҳор қилди. У партия билан ҳукуматга ваъда бериб айтдики, олимлар қишлоқ хўжалик фанини янада ривожлантириш учун бундан буён ҳам бутун кучларини сарфлайверадилар.

Давлат ва жамоат ташкилотларининг намояндалари В. И. Ленин номли қишлоқ хўжалик фанлари академиясини 50 йиллик юбилейи ҳамда муносиб мукофот билан муборакбод қилдилар.

(ТАСС мухбири).

«ЭКОНОМИКА И ЖИЗНЬ» ЖУРНАЛИ 60 ЁШДА

Ўзбекистон ССР давлат план комитетининг ойлик иқтисодий журнали «Экономика и жизнь» олтмиш йилдан бери чиқмоқда. 4 декабрь куни Тошкентда бўлиб ўтган тантанали йиғилиш журналнинг юбилейига бағишланди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари, республика Госпланининг раиси Қ. А. Аҳмедов йиғилишни очди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. Б. Усмонхўжаев йиғилиш аҳлининг қарсаклари остида журналга «Ҳурмат Белгиси» орденини топширди. Журнал партиянинг иқтисодий сиёсатини пропаганда қилишдаги самарали ишлари республика экономикаси ва маданиятини ривожлантиришда актив қатнашганлиги учун шу орденга сазовор бўлганди. Журнал редакциясининг бир группа ходимларига Республикада хизмат кўрсатган Маданият ходими Фахрий унвони берилганлиги тўғрисидаги гувоҳномалар ҳамда кўкракка тақиладиган тегишли нишонлар, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари топширилди.

«Экономика и жизнь» журналининг Бош редактори Н. П. Ковинев ижодий коллектив босиб ўтган йўл тўғрисида, бу коллективнинг ҳал этаётган вазифалари ҳақида гапириб берди.

Мажлисда сўзга чиққан экономистлар, турли матбуот органларининг вакиллари журнал коллективига янгиянги муваффақиятлар тиладилар. Юбиляр номига келган табрик телеграммалари ўқиб эшиттирилди.

(ЎзТАГ).

ҚИШЛОВ—КАТТА СИНОВ

Халқ депутатлари Тошкент область Советининг ижроия комитети колхоз ва совхозларда чорва қишловига тайёргарликнинг аҳволи масаласини муҳокама этди. Кенгашда кейинги йиллар ичида область хўжаликлари моллар ва паррандалар бош сонини кўпайтириш борасида кўпгина тадбирларни амалга ошираётганликлари таъкидланди. Қатор чорвачилик комплекслари, озуқани қайта ишлаш объектлари фойдаланишга топширилди. Ремонт ишлари бир мунча жадал олиб борилди.

Лекин айрим райижрокомлар, қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозлар гўшт ва сут етиштиришни кўпайтиришдек муҳим вазифага лоқайдлик билан қарамоқдалар. Бу соҳада ички резервлардан етарли фойдаланилмаяпти. Баъзи хўжаликларда сигирлар парвариши сусайиб кетганлиги туфайли улардан сут соғиб олиш анча камайди.

Кўплаб хўжаликларда чорва сақланадиган молхоналар ремонти тугалланмаган. «Ташоблсельхозтехника» корхоналари ва ташкилотлари бу ишда уларга яхши ёрдам бермаяптилар.

Бу йил областда умуман 82 та хўжалик чорва моллар бош сонини ошириш бўйича топшириқни бажармади. Янгийўл, Оҳангарон, Ғалаба районларида айниқса бу аҳвол ташвишланарлидир. Оҳангарон, Орджоникидзе, Бўстонлиқ районларида эса давлатга сут сотиш ва умуман сут етиштириш планлари бажарилмай қолди.

Чиноз районининг паррандабоқарлари давлатга тухум сотиш планини—49, Пискент—68,4, Оққўрғон — 63 процентга бажарди. Ўрта Чирчиқ ва Бекобод районларида сигирлардан бузоқ олиш бўйича белгиланган тадбирлар секинлик билан амалга оширилмоқда.

Ана шуларни ҳисобга олиб, область ижроия комитети, районлар ижроия комитетлари, қишлоқ хўжалик органлари, «Ташсадвинсовхозтрест», «Ташоблсельхозтехника» ташкилотлари ҳамда колхозлар ва совхозлар раҳбарлари ва мутахассислари зиммасига давлатга гўшт, сут, тухум, жун етиштириш бўйича олган социалистик мажбуриятларини албатта бажариш юзасидан муҳим вазифалар юкланди. Бунда чорва молларини яхшилаб боқиш, улардан олинадиган сут миқдорини кўпайтириш, молларни семиртиришга алоҳида эътибор бериш кераклиги таъкидланди. Юқоридаги ташкилотлар озуқа базасини мустаҳкамлаш, молхоналарни қишга тайёрлаш ишларини ҳам жадалроқ олиб боришлари керак. Озуқадан тежаб-тергаб фойдаланиш, уларнинг тўйимлилигини оширишга эришиш зарур.

Шаҳар, районлар ижроия комитетлари, саноат, транспорт ва алоқа корхоналарининг раҳбарларига қишда моллар сақланадиган биноларни ремонт қилиш, озуқа цехларини жиҳозлаш, фермалардаги оғир иш жараёнларини механизациялаш бўйича хўжаликларга оталиқ ёрдами кўрсатиш вазифаси топширилди.

Бундан буён қишловни мувафаққиятли ўтказиш учун социалистик мусобақа кенг йўлга қўйилиши лозим. Чорва молларини соғлом ва тўқ асраш борасида аниқ тадбирлар белгиланиши керак. Фермаларда мавжуд бўлган барча техника воситалари қиш мавсумига шай қилиб қўйилиши зарур. Радио ва телефон алоқаларини ўрнатиш, уларнинг область ва районлар марказлари билан бемалол гаплаша оладиган даражада сифатли ишлашига эришиш керак. Чўпонлар иссиқ кийим ва пойафзаллар билан ўз вақтида таъминланиши лозим.

Область колхоз ва совхозларида қишловнинг боришини мунтазам назорат остига олиш, социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини текшириш, ишнинг ҳолатини ижроия комитет кенгашларида тез-тез муҳокама қилиб туриш ва зарур чоралар белгилаш — районлар ижроия комитетлари, область ва районлар қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармалари зиммасидаги шарафли вазифадир.

ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

Тошкент ипак йигирув тажриба фабрикасида пиллани қайта ишлаш қизғин олиб бориляпти. Корхона ишчи-хизматчилари ўртасида кенг қулоч ёйган социалистик мусобақада пилла сараловчи Муборак Умарова ҳам пешқадамлар сафида бораётир. Комсомол қиз смена топшириқларини мунтазам равишда 110 процент қилиб адо этади: Суратда: М. Умарова иш устида.

* * *   * * *

Тошкент экскаватор заводи коллективи ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун мусобақани авж олдирмоқда. Унда иштирок этаётган йиғувчи слесарлардан Валерий Немов (чапда) ва Дамир Содиқовлар меҳнатда яхши кўрсаткичларга эришишяпти. Улар нормани доим 130 процентга етказиб адо этмоқдалар.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

ПЛЕНУМ ҚАРОРЛАРИ ОММАГА

ТОШКЕНТ райони пропагандистлари, агитатор ва сиёсий ахборотчилари КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1979 йил) Пленуми қарорларини, шу Пленумда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг сўзлаган нутқини кенг оммага етказиш учун ташвиқот ишларини кучайтириб юбордилар. Ҳозирги кунларда район хўжаликларида, аҳоли турар-жойларида 271 пропагандист, 450 агитатор, 270 сиёсий ахборотчи КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ва СССР Олий Советининг сессияси қарорлари тўғрисида суҳбатлар ўтказмоқдалар.

Қишлоқ меҳнаткашларига ташвиқотчилардан Х. Сулаймонов, Ш. Набибоев, Б. Кенжабоев, А. Малчонова ва бошқалар ўтказаётган суҳбатлар, айниқса, манзур бўлмоқда. Улар бир неча кун ичида С. Раҳимов номли, Навоий номли, Охунбобоев номли колхозларда, Ўрта Осиё ўрмончилик илмий текшириш институтида мазмунли суҳбатлар ўтказдилар.

ЯНГИ ТУРАР-ЖОЙ БИНОЛАРИ

ПОЙТАХТЛИК бинокорлар яқинда Юнусобод массивида иккита кўп қаватли турар-жой биносини фойдаланишга топширдилар. Бу ерда 136 оила ҳовли тўйи ўтказди. Шуниси диққатга сазоворки, бу биноларнинг пастки қаватларида озиқ-овқат магазини жойлашган. Шунингдек, Марказ-27 массивида ҳам янги турар-жой биноси калитлари эгаларига топширилди.

Бинокорлар турар-жой бинолари қурилишини жадал суръатларда олиб бораётирлар. Улар фақат ўтган ойда 1—2 Қўйлиқ массивларида бир нечта биноларни қуриб битказдилар. Шунингдек, Марказ 6-кварталида ҳам 45 квартирали турар-жой биноси қуриб битказилди. Бу бинони барпо этган 2-уйсозлик комбинатининг 25-қурилиш бошқармаси коллективи ҳозир 40 квартирали турар жой биносида пардозлаш ишларини олиб бораётирлар.

М. ЗАРИПОВ.

1979 ЙИЛ—ХАЛҚАРО БОЛАЛАР ЙИЛИ

ФАРЗАНДЛАР ХУРСАНДМИ?

ЛИБОСЛАР КЎРКАМ БЎЛСИН

Ҳ. ИНОҒОМОВ,
«Таштекстильшвейторг» директори

ИНСОН учун, албатта, аввало ички гўзаллик керак. Яъни у маънавий гўзал, покиза бўлсин. Шу билан бирга ташқи гўзаллик ҳам зарур — чиройли ва озода, ярашиқли кийим кийганга нима етсин. Бу нарса фақат катталарга эмас, болаларга, ўғил-қизларга ҳам таааллуқли. Фарзанднинг ўзи ширин. Унинг эгнидаги чиройли кийим эса боланинг ҳуснига ҳусн қўшиб, янада ёқимтой қилиб юборади. Шунинг учун ҳар бир ота-она магазинга кирганида фарзандига чиройли, сифатли кийим танлашга ҳаракат қилади.

Хўш, ота-оналар бундай пайтда ҳамма вақт ҳам кўнгилларидаги буюмни топа оладиларми? Бунга биз ҳозирча баралла «ҳа» дея олмаймиз. Болалар учун тикилаётган кийим-кечакларнинг айримлари ҳали ҳам ҳозирги талаб даражасида сифатли ва кўркам эмас.

Бизнинг ташкилотга қарашли 10 та магазинда болалар кийими бўлимлари мавжуд. Ўтган йили жами икки ярим миллион сўмлик болалар кийимлари сотилган бўлса, бу йилнинг ўн ойида 2 миллион 200 минг сўмликдан ортиқ сотилди. Демак, йил охиригача ўтган йилга нисбатан кўпроқ натижага эришилади.

Болалар кийим-кечакларини Чирчиқдаги ихтисослашган «Ғунча» фабрикаси, Тошкентдаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси ва «Қизил тонг» ишлаб чиқариш бирлашмасидан, шунингдек, Хоразм ва Бухородан, Арманистон ва Қирғизистон ҳамда бошқа қардош республикалардан оламиз.

«Ғунча» фабрикаси коллективи костюмлар, кўйлаклар етказиб беради. Уларнинг маҳсулотлари бошқа кўпгина корхоналар маҳсулотига нисбатан бирмунча яхши. Хусусан, тикилишига эътироз туғилмайди, сифатли. Бироқ, нархи ҳамма вақт ҳам болалар кийими даражасида арзон бўлмайди. Бунга асосий сабаб —хомашё—газламанинг қимматлигидир. Кўпинча биз катталар кийими учун мўлжалланган материалдан тикилган болалар кийимларини кўрамиз ва бу албатта қиммат бўлади. Бунинг устига материал сидирға, сипо бўлгани учун болалар кийимига мonанд тушмайди.

«Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси болалар учун пальтолар тикиб беради. Бу либосларнинг тикилиши пишиқ, материали яхши. Бироқ, қиммат ва сўнгги модада эмас. Бунда республика Модалар уйи моделчилари ҳам айбдор: ўғил-қизлар учун энг замонавий мода керак! Моделчилар эса буни иккинчи даражали масала ҳисоблаб, етарли эътибор беришмайди. Аслида эса, арзимаган бир-иккита қўшимча безак билан болалар кийимини яшнатиб юбориш мумкин. Бу жиҳатдан бизга, яъни харидорга ҳам кўпроқ Фрунзенинг пальтолари ёқади...

Шу ўринда яна бир масала устида тўхталиб ўтиш керак. Республика Модалар уйида янги моделлар бўйича аввал ўзаро кичик бадиий кенгаш ўтказишади. Кейин эса савдо ва корхоналар вакиллари иштирокида катта бадиий кенгаш ўтказилади. Мана шу кенгашларда янги моделлар тавсия қилинади. Саноат корхоналари вакиллари бунда чиройли ва арзон моделни эмас, тикилиши соддароқ ва нархи қиммат моделдаги кийимларни танлашга ҳаракат қиладилар. Чунки, улар бу билан маҳсулот реализация қилиш суммаси планини бажаришни назарда тутадилар. Масалага бунақа маҳаллийчилик нуқтаи-назаридан тор доирада ёндошиш ҳам чиройли ва арзон болалар кийимлари ишлаб чиқаришга тўсқинлик қилади.

Шунингдек, болалар учун пахта материалидан тикиладиган кийимларни кўпайтириш керак. Ҳозир эса бундай кийимлар жуда кам. Пахта материалидан тикилган маҳсулот ҳам арзон бўлади, ҳам ёш организмнинг нормал ривожланиши учун салбий таъсир кўрсатмайди. Ҳозирги пайтда шундай материалдан тикиладиган болалар пижамаси, ички кийимлар, сорочка, қизлар кўйлаги, халатлар камёб бўлиб қолди. Пахтадан ҳамма хилдаги болалар кийимларини тикиш мумкин ва керак.

КЎРГАЗМАДАГИ КОРХОНАДА БЎЛСА...

Р. СОДИҚОВ,
«Қизил тонг» тикув ишлаб чиқариш бирлашмаси бош инженерининг ўринбосари

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1978 йил 2 ноябрдаги болалар учун товарлар ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш, уларнинг сифатини яхшилаш тўғрисидаги қароридан сўнг бирлашмамизда шу қарорни ҳаётга татбиқ этиш учун мўлжалланган тадбирлар плани ишлаб чиқилди, буни бажаришга жавобгар ходимлар тайинланди.

Мазкур план бўйича 1979 йил бошидан буён кўпгина янгиликлар ишлаб чиқаришга жорий этилди. Жумладан, қизлар учун комбинезон билан пальто тикиш ўзлаштирилди. 13 хил моделдаги болалар пальтолари давлат Сифат белгисига тайёрланди ва фахрий бешқиррани олди. Бир ярим миллион сўмликдан ортиқ болалар кийимлари ана шу белги билан ишлаб чиқарилди. Давлат Сифат белгиси олган пальтолар жами болалар маҳсулотининг 16,3 процентини ташкил этди. Шунингдек, кийимларнинг безагини яхшилаш учун махсус безак тайёрлайдиган цехни ишга туширдик.

Бу тадбирларнинг барчаси кичкинтойлар, ўғил-қизлар учун пальтолар тикиш ҳажми ва сифатини оширишга олиб келяпти. Айни пайтда бирлашмамизда 18 хил моделда болалар пальтолари тикилмоқда.

Биз, савдо ташкилотлари ходимларининг юқорида айтилган фикрларига маълум даражада қўшиламиз, эътирозларнинг бир қисмини тан оламиз. Бир қисмини дейишнинг боиси шундаки, билдирилган фикр ва камчиликларнинг айримлари, асосийлари ҳам дейиш мумкин, бевосита бизга, яъни корхона фаолиятига тааллуқли эмас. Масалан, материалнинг кўнгилдагидек эмаслиги ёки қимматлиги бизга хомашё етказиб берувчиларга боғлиқ. Улар эса олисда: Қарағанда, Олма-ота, Черногорск ва ҳоказо...

Ана шу хомашё ишлаб чиқарувчилар шартномадаги молларни вақтида етказиб бермаганида, катталар кийими учун мўлжалланган материаллардан болалар пальтолари тикиш ҳоллари ҳам бўлади. Лекин айтиш керакки, бундай ҳоллар кам, онда-сонда рўй беради. Бу йил, масалан, бир мартагина жуда кам миқдорда шундай пальтолар тикилди.

Масаланинг иккинчи, асосий томонини олиб кўрсак, бу анча жиддий. Ҳар йили баҳорда Москвада савдо ярмаркаси бўлади. Мазкур ярмаркада Иттифоқдаги хомашё етказиб берувчи барча корхоналар ўз маҳсулотларини намойиш қилишади. Сотиб олувчилар — тикув корхоналари вакиллари эса хоҳлаган материалларини танлаб, улардан қайси муддатда қанча етказиб бериш тўғрисида шартнома тузадилар.

Гапнинг очиғи, агар Марказий ярмаркада тавсия қилинган материаллар шартномада кўрсатилганича, яъни айнан ўша турда ва ҳажмда етказиб берилса, магазинларни ранг-баранг кийим-кечаклар босиб кетарди. Биз кўпинча хомашё етказиб берувчилардан шартномадаги газлама ўрнига телеграммалар оламиз: «фалон материал ўрнига пистон материални олинг. Бунисининг ўрнига анависи...» Кўрибсизки, ярмаркада намойиш этилган болаларбоп чиройли газламалар ўрнига катталарбопи тўлиб кетади.

Шундай номувофиқликларга қарамай, имкониятимиз доирасида фарзандлар учун бежирим, ихчам ҳамда иссиқ пальтолар тикишни янада яхшилашга ҳаракат қиляпмиз ва бу борада маълум муваффақиятлар ҳам қўлга киритилмоқда.

БОЛАЛАР МЕБЕЛИ НЕГА КАМЁБ?

А. ҲОШИМОВ,
«Ташхозкультторг»нинг савдо бўлими бошлиғи

Пойтахт шаҳар ва область мебель саноатида болалар учун мебеллар ишлаб чиқариш қандай аҳволда? Болалар мебеллари ҳақида гап кетганида, ҳозир кенг географияда гапиришнинг ўзи қийин. Чунки, бизга фақат Янгийўл мебель фабрикаси бундай маҳсулотларни етказиб беради. Ҳолбуки, камёб ҳисобланган, бизга Украина ва Белоруссиядан жуда кам миқдорда бериладиган болалар мебелларини ўзимиздаги йирик мебель корхоналарида ҳам ишлаб чиқаришни ўзлаштириш мумкин эди.

Биргина Янгийўл мебели ҳақида гапирсак, бу коллектив тайёрлаётган болалар кровати аллақачон харидор эътиборини қозонган. Бироқ, ана шу «аллақачон»дан бери бу маҳсулот камёб ҳисобланиб келмоқда. Ҳар йили янгийўллик мебелсозлар аҳоли эҳтиёжига яраша ишлаб чиқариш уёқда турсин, ҳатто савдо шартномасидаги миқдорни ҳам етказиб бермаяптилар. Масалан, сўнгги маълумотни олсак, 1979 йилнинг тўққиз ойида шартномадаги 244,5 минг сўмлик ўрнига 215 минг сўмлик болалар кроватлари беришди.

Шунингдек, Янгийўл мебель фабрикасининг диван кроватлари ҳам сифатсизлиги билан «эътибор» қозонган. Ўтган тўққиз ойлик фонд бўйича 365 минг сўмлик диван-кровать олишимиз керак эди. Шундан атиги 187 минг сўмлигини олдик. Чунки, бу маҳсулотлар магазинларда узоқ туриб қоляпти, харидор суймайди.

Халқаро болалар йили муносабати билан уч магазин — Оқтепадаги 28-, Трактор заводи яқинидаги 20-, «Ташсельмаш» заводи олдидаги 50-магазинларда болалар мебели бурчаклари ташкил қилдик. Бу бўлмаларда кўпинча Украина, Белоруссия ва бошқа қардош республикалардан келтирилган сифатли ва бежирим болалар мебеллари билан савдо қилинади. Бироқ, булар ҳамма вақт ҳам бўлавермайди. Тошкент шаҳридаги «Шарқ» мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси, мебель комбинати, Олмалиқ ва Янгийўл мебель фабрикаларининг маъмурияти ва тегишли раҳбар ташкилотлар ана шундай болалар мебеллари ишлаб чиқаришни ўзлаштириш тўғрисида ҳам ўйлаб кўришса, нур устига аъло нур бўлур эди...

ОҚИЛОНА ПЛАНЛАШТИРИШ КЕРАК

А. АБДУҚОДИРОВ,
Янгийўл мебель фабрикасининг директори

АВВАЛО, бизнинг адресимизга айтилган эътирозларга жавоб берай. Болалар кровати ишлаб чиқариш бўйича биринчи ярим йилликда, ҳақиқатан ҳам, план бажарилмади. Ўтган ўн ойда эса пландагидан 3221 та кам кровать реализация қилинди. Бунинг асосий сабаби —кровать учун ишлатиладиган поливинилхлоридли девор-панжараларининг планда кўрсатилган миқдор ва муддатда бизга етказиб берилмаганлигидир. Бу таёқчаларни Сергелидаги қуёшдан муҳофаза қилиш мосламалари заводи ишлаб чиқаради. Уларнинг шартномани бажармаганлиги масаласи ҳатто республика Министрлар Советида ҳам муҳокама қилинди.

Болалар кровати ишлаб чиқариш плани бажарилмаган бўлса-да, болалар учун бошқа хил мебеллар тайёрлаш бўйича қатор тадбирлар амалга оширилди. Жумладан, болалар боғча ва яслилари учун янги хил кровать ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Шунингдек, «Орлёнок» деб номланган болалар мебели йиғмаси ишлаб чиқариш бошланди. Буни кенг йўлга қўйиш учун болалар мебели цехини ташкил этдик, цех шу ойда фойдаланишга топширилди. Келгуси йилда 2 минг комплект «Орлёнок» ишлаб чиқариш кўзда тутилмоқда. Яқин кунларда магазинларга чиқадиган «Орлёнок»нинг тахминий баҳоси 180 сўм атрофида.

Фабрикамиз реконструкция қилиняпти. Бу йилги 8 миллион 300 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш планини муддатидан илгари бажарамиз. Жами маҳсулотнинг 24 проценти давлат Сифат белгиси билан тайёрланяпти.

Болалар мебели ишлаб чиқариш ҳажми йил сайин ортаверади. Бироқ, бизни ана шу мебелларни реализация қилиш билан боғлиқ жиддий масала кўпдан бери ташвишлантириб келмоқда.

Болалар мебелининг тақсимоти тўғри, объектив ташкил қилинмаган. Масалан, йилига 5 миллион сўмлик болалар мебели ишлаб чиқарсак, шунинг 2 миллион сўмлиги Узглавразноснабсбитга, 3 миллион сўмлиги эса Узхозторгга берилади. Натижада, қуйидаги аҳвол вужудга келади: Узхозторгнинг магазинларида болалар муассасалари учун тайёрланган мебеллар тахланиб ётади, уларнинг айримлари (масалан, беш хоналик шкаф) оилалар учун мутлақо керакмас, шунинг учун ҳеч ким сотиб олмайди. Район маориф бўлимлари, боғча ва яслилар эса бизга «тез шу мебелдан тўғрилаб беринг» деган илтимосномa хатлар билан мурожаат қилишаверади... Чунки, улар ҳамма магазиндан ҳам перечисление билан бу молларни сотиб ололмайдилар. Болалар муассасаларини таъминлаши лозим бўлган «Узглавразноснабсбит»да эса бундай мебеллар етарли эмас, улар учун кам ажратилган. Айни пайтда ҳар йили «Узхозторг»нинг 1—1,5 миллион сўмлик болалар мебели «осилиб» туради.

Кўп магазинлар болалар мебелининг упаковкасини очмасданоқ бизга «бунинг ўрнига бошқасидан беринг» деб хат ёзишади. Кейин ходимларимиз республика шаҳарларига бориб, магазиндаги молни маориф бўлимлари ихтиёрига ўтказиш билан овора бўладилар... «Узхозторг»нинг ана шу ортиқча фондини «Узглавразноснабсбит»га олиб бериш масаласи бир неча йилдан бери ҳал бўлмай, сарсонгарчиликка чек қўйилмаяпти. Мебель магазинда қалашиб ётсаю, унинг ёнбошидаги боғча худди шу мебелни ололмай, атрофида парвона бўлиб юрса. Эртакка ўхшаб кетади...

Ёзиб олувчи
Ҳ. ОЛИМЖОНОВ.

РЕДАКЦИЯДАН

МАҲСУЛОТ ишлаб чиқарувчи ва аҳолига етказиб берувчи корхона ҳамда ташкилотларнинг раҳбар вакиллари бўлган ўртоқларнинг юқоридаги фикр-мулоҳазаларидан кўриниб турибдики, болалар учун кийим-кечак ва бошқа буюмлар ишлаб чиқаришда ҳал қилиниши лозим бўлган қатор муаммолар мавжуд.

Бу муаммоларни ҳар бир ота-она билади, унга дуч келган. Масалан, энг оддий буюм — колготка бир неча йилдан буён камёб ҳисобланиб келяпти.

Яна бир шундай факт: йигирма-ўттиз тийинлик болалар пайпоқларининг магазин пештахтасида бемалол кўринмаётганига ҳам бир неча йил бўлди. Колготка, пайпоқ ва шунга ўхшаш «майда-чуйда» буюмларни бозордан топиш мумкин. Керак бўлгандан кейин йигирма тийинлик пайпоқни бир сўмга олиб кетаверасиз. Топилганига хурсанд ҳам бўласиз. Ахир керакда, болага туфлини пайпоқсиз кийдириб боғчага олиб боролмайсиз. Колготкани «пештахтанинг остидан» устама баҳоси билан харид қилиш ҳоллари учраб турибди. Мана шу «арзимаган» нарсаларнинг саноат корхоналарида етарли ишлаб чиқарилмаётгани наинки пастқам бозор ва бозорчаларда, ҳатто давлат ташкилоти бўлган савдо тармоқларида ҳам савдогарчиликнинг вужудга келишига сабаб бўлмоқда.

Чамаси, саноат корхоналари маъмурияти ва планлаштириш органлари бу масалага, юқорида айтилганидек, маҳаллийчилик назари билан муносабатда бўлиб, планни бажаришга салмоқли таъсир кўрсатмайдиган «майда-чуйда», «арзимаган» буюмларни ишлаб чиқаришдан ёки ишлаб чиқаришни ўзлаштиришдан бош тортадилар. Лекин булар ҳар бир хонадоннинг зарурий эҳтиёжи экани билан ишлари йўқ.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1978 йил ноябрь ойида матбуотда эълон қилинган болалар товарлари ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш ва сифатини яхшилаш тўғрисидаги қароридан кейин ҳам бу муаммолар ҳал қилинмаётгани тўғрисида тегишли раҳбар ташкилотлар ўйлаб кўришса дуруст бўларди. Ахир саноати қудратли самолётлар ишлаб чиқараётган республикамизда бундай камчиликларнинг бўлиши уятли бир ҳол. Бизнингча, ҳамма гап ишлаб чиқаришни тўғри планлаштиришда қолган. Корхоналар кенг истеъмол буюмларининг ана шундай барча «майда-чуйда» турларигача ишлаб чиқаришни ўзлаштирса, улардан фақат сумма бўйича эмас, ассортимент бўйича ҳам планларнинг бажарилиши қатъий талаб қилинса, бундай нуқсонлар бартараф қилинади.

Ўзбекистон ССР Енгил саноат, Маҳаллий саноат, Мебель ва ёғочсозлик саноати министрликлари, республика Давлат план Комитети юқоридаги масалалар тўғрисида жиддийроқ ўйлаб кўрадиган вақт келганга ўхшайди.

СИФАТ ВА САМАРА УЧУН

Янгийўлдаги «Лаззат» кондитер ишлаб чиқариш бирлашмасида 24 та комсомол-ёшлар бригадаси бор. Бу бригадалар ўзаро социалистик мусобақада актив иштирок этишяпти.

— Мусобақага якун ясалганда, — дейди ишлаб чиқариш бирлашмаси комсомол комитетининг секретари М. Маҳкамова, — фақатгина техник-иқтисодий кўрсаткичларгагина эмас, ҳар бир комсомолларнинг жамоат ишларидаги активлиги, ўз устиларида ишлашлари, ғоявий-сиёсий билимларини оширишлари, шунингдек қўшимча касбларни эгаллашлари ҳам ҳисобга олинади. Ғолиб шарафига бирлашманинг байроғи кўтарилади. Шунингдек, алоҳида хизмат кўрсатган комсомол-ёшлар пул, шунингдек, дам олиш учун имтиёзли йўлланмалар билан тақдирланади.

Комсомол-ёшлар қатор ташаббусларнинг бошловчилари ҳамдир. «Норма чегара эмас» шиори остида ўтказилаётган ташаббусга қўшилган Л. Кириенкова бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси илғор тажрибаларни кенг қўллаш, ички резервлардан рационал фойдаланиш туфайли бир сменада нормадаги етти тонна ўрнига 9 тоннадан печенье ишлаб чиқармоқда.

Жуда кўп комсомол-ёшлар беш йиллик топшириғини муддатидан илгари бажариш учун курашмоқда. Ун-кондитер цехидаги Л. Офицерова, Л. Сафиулина бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси август ойидаёқ ўнинчи беш йилликнинг тўрт йили топшириғини адо этиб, ҳозир 1980 йил март ойи ҳисобига маҳсулот топшираяпти. «Биринчи беш йилликлар қаҳрамонлари сафимизда» ватанпарварлик ташаббусига қўшилган ачитқи цехининг С. Абибуллаева бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси аҳли тўрт ярим йиллик топшириқни зиёдаси билан адо этдилар. Шаҳар Советининг депутати С. Тошматова шахсий беш йиллик нормасини ортиғи билан бажарган. У доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигигача яна бир йиллик топшириқни бажаришга аҳд қилди.

Корхонада кунлик, ойлик топшириқларни зиёдаси билан адо этган комсомол-ёшлар бригадаси кўплаб топилади. Улар доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш мақсадида социалистик мусобақани яна ҳам қизитиб юборганлар. Ёшлар ишлаб чиқаришда, жамоат ишларида намуна кўрсатишаяпти.

Б. ПЎЛАТОВ.

Бекобод районидаги Ленин номли колхоз аъзолари келгуси йил мўл ҳосилига мустаҳкам замин яратиш учун кузги-қишки ишлар комплексини қизғин олиб бормоқдалар. Хўжаликда далаларни шудгорлаш айниқса кучайтириб юборилган. Суратларда: бригада бошлиғи М. Мирзақулов, участка механиги Қ. Тошпўлатов, механизаторлар С. Турсунбоев ва У. Воҳидовлар шудгорлашни ўтказиш тўғрисида фикр алмашяптилар; колхознинг 4-участкасида далаларни ҳайдаш пайти.

М. Қорабеков фотолари.

ЯНГИ МАРРАЛАРНИ КЎЗЛАБ

ХЎЖАЛИК РАҲБАРИ МИНБАРИ

УНИНЧИ беш йилликнинг зарбдор тўртинчи йилига якун ясалаяпти. Бу якунлар совхозимиз меҳнаткашлари учун қувонарлидир. Деҳқонларимиз эл дастурхонига 12 минг тоннага яқин сабзавот маҳсулотлари топширдилар. Бу планда белгиланганидан 3 минг тонна кўпдир. Шунингдек, давлатга пландаги 700 тонна ўрнига 750 тонна картошка, 250 тонна ўрнига 287 тонна мева, 520 тонна ўрнига 536 тонна узум ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари топширилди.

Биз давлатга сабзавот маҳсулотлари топшириш бўйича ўнинчи беш йиллик планини ҳам тўрт йилдаёқ шараф билан адо этдик. Беш йиллик бошидан бери давлатга 41,3 минг тонна сабзавот маҳсулотлари топширилди. Бу план топшириғида белгиланганидан қарийб 6 минг тонна кўпдир.

Сабзавот маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга ҳосилдорликни ошириш ҳисобига эришмоқдамиз. Бу йил сабзавоткорларимиз ҳар гектар майдондан ўртача 280 центнердан маҳсулот йиғиштириб олдилар. Помидор ҳосилдорлиги эса 314 тоннага етди. Ҳосилдорлик ортиб бораётганлиги натижасида совхозимизда сабзавот маҳсулотлари етиштириш беш йилликнинг тўрт йили ичида 4,5 минг тоннага кўпайди. Бу деҳқончилик маданиятини тобора юксалтириш, ҳар бир қарич ердан, ўғитлардан самарали фойдаланиш натижасидир.

Тер тўкканга — ер тўкади. Совхозимизнинг Ҳолхўжа Азаматов, Ойхўжа Раҳмедов, Қорабой Ҳамроев, Раҳматали Ниёзов, Маҳмудхўжа Гадойхўжаевлар бошлиқ бригадалари деҳқонлари ерга меҳр қўйиб, фидокорона меҳнат қилишлари натижасида бу йил ҳар гектар майдондан ўртача 350—400 центнердан ҳосил етиштиришга муваффақ бўлдилар. Сабзавот экинлари ҳосилдорлигини оширишда Асом Нажимов бошлиқ 1-, Неъматулла Исматуллаев бошлиқ 2-бўлимлар коллективлари ҳам яхши натижаларга эришаётирлар.

Хўжалигимиз шу беш йилликда сабзавот маҳсулотлари етиштиришга ихтисослаштирилди. Шунинг учун биз аҳоли дастурхонининознеъматларга тўкин қилишга муносиб ҳиссамизни қўшиш мақсадида қатор муҳим тадбирларни амалга оширдик. Сабзавотчиликда барвақт сара кўчат тайёрлаш жуда катта аҳамият касб этади. Буни яхши тушунган ҳолда совхозимизда 1,5 гектар майдонда кўчат тайёрлаш учун енгил типдаги парниклар ташкил этдик. Бу ерда ҳозир йилига 15 миллион тупга яқин турли сабзавот экинлари кўчатлари тайёрланаяпти. Бу кўчатлар совхозимиз эҳтиёжини тўла қоплабгина қолмай, уларнинг бир қисми бошқа хўжаликларга ҳам сотилади. Экинлар ҳосилдорлигини ошириш учун маҳаллий ўғитлардан ҳам кенг фойдаланаяпмиз. Йилига ҳар гектар майдонга ўртача 15—20 тоннадан гўнг солинаяпти.

Совхозимизда кейинги йилларда экин майдонларининг мелиоратив ҳолатини яхшилаш соҳасида ҳам муҳим тадбирлар амалга оширилди. Хўжалигимиз территориясидаги каналлар реконструкция қилинди, пастбаландликлардан иборат 30 гектар майдонда эса капитал текислаш ўтказилиб, бу далаларнинг суғориш ҳолати яхшиланди. Биз алмашлаб экишни ҳам кенг жорий этмоқдамиз. Ҳозир хўжалигимизда алмашлаб экиш даражаси 43 процентга етган. Бу районимиздаги энг юқори кўрсаткичлардан биридир. Биз тўрт далали алмашлаб экишга ўтганмиз.

Шаҳарликларга қиш даврида ҳам сабзавот маҳсулотлари етказиб бериш мақсадида совхозимизда минг тонна маҳсулот сақлашга мўлжалланган омбор қурилган. Умуман хўжалигимизда кенг қўламда қурилиш ишлари олиб борилаяпти. Шу беш йилликнинг ўзида совхозимиз марказида 140 ўринли болалар боғчаси фойдаланишга топширилди. 2-бўлимда ҳам болалар боғчаси ишга туширилган. Совхозимиз меҳнаткашлари хонадонларини газлаштириш ишлари олиб борилаяпти. Ҳозир эса янги автогараж, трактор парки қурилишига киришмоқдамиз. Кўчат тайёрлашни янада кўпайтириш мақсадида 3 гектар майдонда енгил типдаги парниклар ҳам қурилаётир.

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1979 йил) Пленуми қарорлари совхозимиз меҳнаткашларини ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилида янада катта марраларни эгаллаш, КПСС XXVI съездини янги муваффақиятлар билан кутиб олишга руҳлантириб юборди. Ҳозирги кунларда биз келгуси йил мўл ҳосилига мустаҳкам замин яратиш чораларини кўраётирмиз. Ҳосили йиғиштириб олинган майдонларни шудгорлаш жадал суръатларда олиб борилаяпти. Қисқа вақт ичида механизаторларимиз 900 гектардан ортиқ майдонни сифатли ҳайдаб қўйдилар. Шудгорлаш олдидан далаларга 2 минг тоннадан кўпроқ маҳаллий ўғит чиқарилди. Хўжалигимизда 250 гектар майдонга кузги ғалла ҳам экиб қўйилди. Ҳозирдан бошлаб эртаки сабзавот экинлари учун далаларни тайёрлаб қўймоқдамиз. Жумладан, 150 гектар майдонга бу экинлар учун эгатлар олинди. Айни кунларда 8 ҳайдов трактори билан далалар шудгор қилинаяпти, 3 та тракторда эгат олинаяпти. Ер ҳайдашда механизаторларимиздан Деҳқонбой Иброҳимов, Эргаш Турсунов, Исмоғил Исмоиловлар жонбозлик кўрсатишяпти. Ер унумдорлигини ошириш мақсадида қиш давомида ҳам далага маҳаллий ўғит чиқаришни давом эттирамиз. Бунинг учун 15 та транспорт трактори ажратганмиз.

Доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги нишонланадиган йилда янада самарали меҳнат қилиб, янги марраларни эгаллашга аҳд қилганмиз. Бунинг учун кузги-қишки ишлар комплексини ўз вақтида ва сифатли ўтказамиз.

Р. УСМОНОВ,
Калинин районидаги Свердлов номли совхознинг директори.

БИЗ ҲАМ ПАХТАКОРМИЗ

Билим юртимиз Янгийўл районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхозга жойлашган. «Оқ олтин»нинг мисли кўрилмаган машаққатлар эвазига етиштирилишини доим ўз кўзимиз билан кўриб турамиз. Айниқса, бу йил пахтачилик учун жуда оғир келди. Бевақт бўлган ёғингарчилик эндигина ниш уриб чиқаётган ғўзаларни нобуд қилди. Лекин пахтакорлар ҳам бўш келишмади. Табиат инжиқликларига қарши мардонавор кураш олиб бордилар, гектарларнинг тўла, ғўзанинг соғлом ривожланиши учун нима зарур бўлса, ҳаммасини амалга оширишди.

Шундай долзарб вақтларда билим юртимиз педагоглари, талабалари зарур бўлиб қолганда дарсдан бўш вақтда далага чиқиб, пахтакорлар билан ёнма-ён туриб меҳнат қилишди. Ғўзани яганалаш ва ёввойи ўтлардан тозалашда, чеканка ва чопиқ қилишда қатнашдилар. Ҳа, Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз далалари студентларимиз учун қадрдон бўлиб қолган. Шунинг учун ҳам пахта йиғим-терими бошланиши билан бутун коллективимиз ёрдамга отланди. Жуда катта қийинчиликлар билан етиштирилган пахтани тезроқ териб, давлат хирмонига етказиб беришдек хайрли, шарафли ишдан четда қолмаслик, оз бўлса ҳам колхоз пахтакорлари оғирини енгил қилишга ёрдамлашиш истаги шунга ундади.

Дастлаб колхознинг 4, 5, 6, 7, 8-бригадаларида 400 дан ортиқ студентларимиз пахтакорларга қўмаклаша бошладилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг республикамиз меҳнаткашларига Мурожаатидан сўнг ҳашарчиларимиз сони яна сал кам 300 кишига кўпайди. Улар ҳар куни хўжалик хирмонига 18—20 тоннадан «оқ олтин» тўкдилар. Ҳозиргача терган пахтамиз миқдори 900 тоннадан ошиб кетди.

Ўқишда, ахлоқ-одобда бошқаларга намуна бўлган кўпчилик студентлар пахта йиғим-теримида ҳам фидокорлик кўрсатишди. Улар ҳар куни 70—100 килограммдан «оқ олтин» териб, коллективимиз хирмонига барака киритишди. Гулчеҳра Аҳмадалиева, Раҳима Қорабоева, Нина Беламатова, Тоҳира Аширматова, Мавлуда Тўйчиева ва бошқа ўнлаб талабаларимиз шулар жумласидандир. Бу чеварларнинг терим мавсуми бошланганидан бери хирмонга уйган пахталари миқдори бир неча тоннани ташкил этади. Ўқитувчиларимиздан Ш. Худоёров, А. Абдураҳмонов, В. Поляиский, Р. Эсономонов, Ш. Усмоновлар ҳам яхши ишлашди.

Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз районда пахта тайёрлаш давлат планини биринчилар қатори бажарди. Бунда билим юртимиз ўқитувчи — студентларининг ҳам муносиб ҳиссаси борлиги ҳар биримизга қувонч бахш этади.

Ноябрь ойининг биринчи кунларидан билим юртимиз ўқитувчилари райондаги «Ленинизм» колхозида ҳам пахта терди.

Биз ҳам пахтакормиз. Шундай экан, етиштирилган ҳосилни энг сўнгги чаноқларигача йиғиб-териб олишга ёрдам беришдек муқаддас бурчга садоқатли бўлганимиз билан фахрланамиз.

Н. МИРҲАМИДОВА,
область мактабгача педагогика билим юртининг илмий ишлар бўйича мудири.

ОДДИЙ МЎЪЖИЗА

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агроном, Ленин номли колхознинг Ленин орденли лимончиси Зайниддин Фахриддиновнинг ишлари республикамиз ва иттифоқимизда таҳсинга сазовор бўлди. Машҳур цитрусчи-тажрибакор лимоннинг Ўрта Осиё иқлими ва шароитига мослашган ажойиб навларини яратди ва оммалаштирди.

Унинг «Ўзбекистон» нашриётида босиб чиқарилган «Оддий мўъжиза»[1] номли китобида халқ селекционерининг лимончиликдаги машаққатли меҳнати, тинимсиз изланишлари ҳикоя қилиб берилади.

Китоб саҳифалари билан танишиб чиқар экансиз, оддий деҳқон ўғлининг ақл-заковатига, иродасига қойил қоласиз. Табиат оламининг буюк алломаси И. Мичуриннинг «Биз табиатдан инъом-эҳсон кутиб ўтирмаймиз, ундан ундириб олиш бизнинг вазифамиздир» деган сўзлари замирида қанчалик чуқур маъно ва ҳикмат борлигини Зайниддин Фахриддинов амалга оширган тадбирлар ва тажрибалар мисолида яққол кўрса бўлади.

Бундай улкан ва кўламдор режалар меҳнаткашлар учун барча имкониятлар яратиб берилган социалистик жамиятдагина амалга ошиши мумкин. Китоб муаллифи таъкидлагандек: **«Совет ҳокимияти бизга жасорат кўрсатиш, юксак ниятлар билан яшаш, улкан ишларга бел боғлаш ҳуқуқини берди. Селекциячиларнинг самарали ишлаши учун зарур бўлган барча имкониятларни вужудга келтирди».**

Лимон ниҳоятда новик, инжиқ, «характер»ини илғаш мушкул ўсимлик. Уни ҳосилга киритиб, мевасини олиш учун бирнеча йиллаб сабр-бардош билан ишлашга ва кутишга тўғри келади. Китобда бу экиннинг қайси мамлакатдан келиб чиққанлиги, уни экиб ўстиришнинг бир қатор қийинчилик ва оғирликлари аниқ, ишончли далиллар, тажрибалар асосида изчил баён қилиб берилади. Айни пайтда, миришкор деҳқон лимон турлари ва уларнинг бир-биридан фарқи тўғрисида фикр юритади. Янги, ажойиб навлар яратиш устида олиб борган машаққатли меҳнати ва кузатишлари, лимоннинг мураккаб ва ўзига хос парвариши, агротехникаси ҳақидаги тафсилот китобнинг асосий қисмини эгаллайди.

Маълумки, Зайниддин Фахриддинов цитрус экинларини ўстириш билан 50-йилларданоқ шуғуллана бошлаган. Лекин бу меҳнат ўзининг самарасини 1963 йилга келиб кўрсатган. **«Шундай қилиб, — деб ёзади муаллиф, 1963 йилдан бошлаб лимоннинг янги навларини топишга киришдим. Бир неча йил олиб борган машаққатли меҳнатим беҳуда кетмади. Ниятимга эришдим. Мен кашф этган ўша навларнинг энди «Тошкент ф-1» ва «Ф-2 юбилей» лимони деган ўз номлари бор».**

Ҳа, бу навлар учун бошланган кураш кўп йиллар давом этди. Шу йиллар мобайнида кўчатлар қайта-қайта экилди, қайта-қайта пайванд қилинди. Баъзида ўсимлик йиллаб гул кўрсатиб тураверди-ю, аммо ҳосилдан дарак бўлмади. Боғбон умидсизликка тушмади. Яна экди, пайванд қилди. Яна йиллаб тажрибалар ўтказди, эрта-ю-кеч теплицадан жилмади. Ниҳоят, цитрус ўсимлиги дунёсида ҳайратланарли кашфиёт амалга ошди.

Китобхон бу ўринларни кўздан кечираётиб «қисир гулли» деб ном олган инжиқ лимон ўсимлигидан «Тошкент Ф-1» ва «Ф-2 юбилей» навларини кашф қилиш йўлидаги тинимсиз меҳнат ва изланишлар жараёнини бевосита кузатгандай, ўз кўзи билан кўргандай бўлади. Шуни айтиш керакки, бу навлар лаззатлилиги, кислотага юксак даражада бойлиги, ҳажмининг катталиги ва бошқа фазилатлари билан ажралиб туради. Бироқ бу навларнинг энг асосий хислатлари — уларнинг Ўрта Осиё, Ўзбекистон иқлимига тўла маслашиб кетганлигидир.

Китобда цитрус ўсимликларининг қаерда, қандай ўстирилиши, яъни лимончилик теплицасининг қандай бўлишлиги тўғрисида махсус тўхтаб ўтилган. Муаллиф икки хил теплица — ойнали ва пленкали теплицаларнинг ўзаро фарқини факт ва далиллар билан кўрсатади, колхоз-совхозлар учун пленкали теплицани афзал ва маъқул деб топади. Унинг Ўзбекистон иқлими учун тўла мос келиши, арзонга тушиши ва бошқа устунликларини эътироф этади. Йўлйўлакай, хона шароитида индивидуал лимон етиштириш ва бошқа масалаларга ҳам тўхтаб ўтади.

Шуни таъкидлаш лозимки, бугунги кунда Зайниддин Фахриддиновнинг лимончиликдаги довруғи серқуёш ўлкамиздагина эмас, ундан ташқарида ҳам кенг ёйилган. Унинг теплицасига тажриба ўрганганн кўплаб одамлар келиб-кетиб туради. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети 1979 йил 28 мартда «Республикада лимон етиштиришни янада кўпайтириш тўғрисида» махсус қарор қабул қилди ва шу теплицада лимончилар курсини ташкил этишни маъқул топди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов бу ишларга юксак баҳо бериб, теплица «Хотира дафтари»га қуйидаги сўзларни ёзиб қолдирган:

«...Ижодкор деҳқон, ақли расо агроном Зайниддин Фахриддинов ҳам республикамизда энг севимли киши бўлиб етишди... Субтропик мевалар етиштиришда янги мактаб яратди. Энди бу мактаб Ўзбекистон шароитида ҳам субтропик мевалар етиштириш имкониятларини очди. Янги селекция қонунқоидаларини яратди. Энди бу мактабнинг илғор мичуринчи тажрибалари Самарқандда ҳам, Фарғонада ҳам, Сирдарёда ҳам, Хоразмда ҳам — ҳамма ерда кунт ва ҳавас билан қўлланилмоқда ва ўрганилмоқда.

Шундай қилиб, Зайниддин Фахриддинов мактабининг ижодкор шогирдлари туфайли энди республикамиз олма-анор, узум, уноби, ўрик ва беҳилари кони бўлиб қолмай, шу билан бирга ширин-шакар субтропик меваларнинг ҳам конига айланажак».

Бу юксак баҳо Зайниддин Фахриддинов амалга ошириб келаётган ва ушбу китобда ҳикоя қилиб берилган ишларнинг қанчалик шарафли эканлигини тасдиқлайди.

О. ИСКАНДАРОВ.

[1]. З. Фахриддинов. Оддий мўъжиза. Тошкент. «Ўзбекистон» нашриёти, 1979 йил.

ЯНГИ КИТОБЛАР

МАДАД КОРЛАРДАН МИННАТДОРМИЗ

Ҳамза номли колхоз Бўка районидаги йирик пахтакор хўжаликлардан бири. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Саодат Гулаҳмедова бошлиқ бригада аъзолари 90 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил олиб, колхозда энг юқори кўрсаткичга эришдилар.

— Колхозимизнинг катта хирмонини бунёд этишда мадад берган Тошкент шаҳар Собир Раҳимов районидан келган Мебель фабрикаси, «Миконд» завод ишчи-хизматчиларидан, Ангрен шаҳридан келган медицина ўқув юрти студентларидан, шаҳар ижроия комитети ходимларидан, 7- ва 17-мактаб коллективидан беҳад миннатдормиз. Уларга қўлимизни кўксимизга қўйиб, раҳмат ҳамкор дўстлар, деймиз, — деди колхоз раиси И. Хожиматов.

Х. МИРСОЛИЕВА.

КОЛЛЕКТИВИМИЗ УЛУШИ

ФИДОКОР пахтакорларимиз бу йил мўл ҳосил етиштириб, партия, она-Ватан олдидаги ватанпарварлик ва интернационал бурчларини шараф билан адо этдилар. Ватан хирмонларига 5.700.000 тоннадан ортиқ Ўзбекистон «оқ олтин»и армуғон этилди.

Барча шаҳарлик ҳашарчилар қатори факультетимизнинг 860 дан ортиқ ўқитувчи ва студентлари республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатидан руҳланиб, пахтакорларимизга мададкор бўлдилар. Бир ой давомида коллективимиз Жиззах областининг қўриқ Арнасой районидаги Тимошенко номли 15-совхознинг 3, 4, 5 ва 6-бўлимларида пахта терди. Студентларимиз социалистик мусобақани авж олдириб, пахтазорларда жонбозлик намуналарини кўрсатдилар. Совхознинг тўртта бўлимида 11 та студентлар бригадаси «Мавсумда бир теримчи ҳисобига 1,5 тоннадан «оқ олтин» терамиз!» шиори остида меҳнат қилишди. Теримда коммунист ва комсомоллар авангард бўлдилар.

Профессор А. Абдуазизов, доцентлардан В. И. Болотов, О. Мўминов, А. Алимов, Қ. Қодиров, катта ўқитувчилардан М. А. Ханутин, И. Ёқубов, Ҳ. Ғаниева, С. Абдуллаева, Х. Шодиев ҳамда К. Турсуновлар бошлиқ студентлар бригадалари катта ютуқларга эришдилар. Илғор студентларимиздан Д. Машрабов, Б. Азизхўжаев, Р. Мўминов, Г. Саидбоева, Р. Пардаева, Ш. Умарова, Г. Ғафурова, Г. Ирзаева ва бошқалар 2—2,5 тоннадан пахта тердилар.

Умуман студент ва ўқитувчиларимиз совхознинг йиллик план ва юксак социалистик мажбуриятни ошириб бажаришига ўзининг 1203 тонналик улушини қўшди.

К. РАҲМОНБЕРДИЕВ,
Ф. Энгельс номли Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институти инглиз тили факультетининг декани.

Суратда: пахта теримида намуна кўрсатган факультет студентларидан (чапдан ўнгга) Р. Авезова, Ш. Юсупова, Ф. Ўролова, Б. Асометовалар.

Г. Иванов фотоси.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ГДР КАСАБА СОЮЗЛАРИДА

БЕРЛИН. Эркин немис касаба союзлари бирлашмасининг бу ерда ниҳоясига етган ҳисобот-сайлов йиғилишлари ГДРда социалистик демократия янада ривожланганлигини кўрсатувчи ёрқин далилга айланди. Мамлакатнинг корхоналари ва касаба союзларида бўлиб ўтган 400 мингга яқин ҳисобот-сайлов йиғилишида ишлаб чиқариш меҳнаткашларидан 7,5 миллион киши қатнашди.

СИФАТ УЧУН КУРАШ ҲАР БИР КИШИНИНГ ИШИ

СОФИЯ. Бургас округи меҳнаткашлари Болгариянинг еттинчи беш йиллик планида кўзда тутилган асосий вазифа — ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини ошириш вазифасини бажаришда катта муваффақиятларга эришмоқдалар. Ишчи ва хизматчилардан 40 мингдан ортиқ киши «Ҳар бир кишининг юксак сифатли ишлаши туфайли бутун коллективнинг юксак самарали меҳнатига эришамиз» деган шиор остидаги ҳаракатни кенг авж олдирди. Округнинг 37 корхонасида маҳсулот сифатини бошқаришнинг комплекс системаси жорий этилди.

МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИНИ ЎСТИРИШ ҲИСОБИГА

БУДАПЕШТ. Ленинварошдаги Тисай химия комбинати Венгрия Халқ Республикаси социалистик индустриясининг тўнғич корхонаси ҳисобланади. Халқ ҳокимияти йиллари мобайнида қурилган бу улкан саноат комплекси республикани синтетик материаллар, бўёқ, сунъий ўғитлар ва бошқа муҳим маҳсулотлар билан таъминлаб турибди. Экспорт қилинадиган маҳсулотнинг кўп қисми Совет Иттифоқига юборилмоқда. Ишлаб чиқариш умумий ҳажмида унинг салмоғи 33 процентга етади.

МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ СОҒЛИГИ ТЎҒРИСИДА ҒАМХЎРЛИК

ГАВАНА. Революция ғалаба қозонгандан кейин ўтган 20 йил мобайнида Куба соғлиқни сақлаш системасини ривожлантиришда ажойиб муваффақиятларга эришди. Даволаш ва профилактика медицина муассасаларининг кенг тармоғи вужудга келтирилди. Ҳозирги вақтда мамлакатда 251 та катта касалхона, 370 дан ортиқ поликлиника, 129 та стоматологик клиника ишлаб турибди.

Янги даволаш муассасалари қурилиши тез суръатлар билан олиб борилмоқда. Гуантанамо вилоятида 630 ўринли клиника қурилиши ниҳоясига етди. Бу клиника энг янги медицина асбоб-ускуналари билан қуроллантирилади. Давлат шу беш йилликда медицина қурилиши эҳтиёжлари учун 200 миллион песодан кўп маблағ ажратди. Кубада қарийб 15 минг врач бор. Шулардан 13 минг киши халқ ҳокимияти даврида таълим олган.

(ТАСС, 3 декабрь).

ЭРОНДАГИ ВОҚЕАЛАРГА ДОИР

ТЕҲРОН, 4 декабрь (ТАСС). Теҳрон радиоси хабар қилади: Эрон Ислом революцион кенгаши «миллий сафарбарлик штаби» тузилганини эълон қилди. Унинг составига қуролли кучларнинг «Ислом революцияси посбонлари» корпусининг ва министрликларнинг вакиллари киритилди. Маълумки, илгари Оятилло Ҳумайни Эрон халқини АҚШ томонидан эҳтимол тутилган ҳарбий аралашувга зарба бериш мақсадида Эроннинг жамики ҳарбий ва иқтисодий ресурсларини сафарбар этишга чақирган эди.

НЬЮ-ЙОРК, 4 декабрь (ТАСС). ЮПИ ахборот агентлигининг хабар қилишича, АҚШ 7-флотининг байроқдор кемаси «Блю риж» кемаси кеча тонг саҳарда шу флотнинг Йокосукадаги базасидан чиқиб кетди. АҚШ ҳарбий денгиз кучларининг вакили «Блю риж» қайси томонга ва нима учун йўл олганини аниқ айтишдан бош тортди. ЮПИ агентлигининг изоҳига кўра, «Блю риж» ҳозир АҚШнинг Ҳинд океанида турган ҳарбий кемалари группасига қўшилган. Матбуотнинг хабарларига кўра, ҳозирги вақтда Америка ҳарбий денгиз кучларининг 21 та кемаси, шу жумладан бир неча авианосеци Эрон соҳилларига бевосита яқин жойда турибди. Бу авианосецларда 350 тага яқин жанговар самолёт жойлаштирилган, деб ёзади «Нью-Йорк таймс» газетаси.

Ҳозирги тангликни жаҳон ҳамжамиятининг манфаатлари йўлида совуққонлик ва вазминлик билангина қониқарли равишда ҳал этиш мумкинлиги равшан бўлишига қарамай, Эронга ана шундай қўпол тазйиқ ўтказиш чоралари кўрилмоқда. Қўпол кучдан фойдаланиш йўли билан можарони «жадал ҳал этиш» йўлидаги уринишлар эса жуда хатарли оқибатлар келтириб чиқариши мумкин.

АҚШ. Нью-Йоркда Қўшма Штатларнинг ядро қуролларини кўпайтиришига қарши норозилик митинги бўлиб ўтди. Унинг қатнашчилари АҚШ ҳарбий ҳаражатларини қисқартириш, ядро қуроллари пойгасини чеклаш, мамлакатнинг социал-иқтисодий эҳтиёжларига кўпроқ маблағ ажратиш талаблари билан чиқдилар.

ЮПИ—ТАСС телефотоси.

Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларида

КОБУЛ. Бу ердаги халқ уйида Афғонистон Халқ Демократик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлиси бўлди. Унда бўлажак умумий мажлиснинг иши масаласи муҳокама қилинди. Бу мажлисда революцияни ҳимоя этувчи миллий ташкилот тузилади, унинг раҳбар органлари сайланади.

Кобул радиосининг хабар беришича, Афғонистон Халқ Демократик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари республиканинг янги конституциясини тайёрлаш масалаларини ҳам муҳокама қилганлар. Бу конституция лойиҳасини махсус комиссия ишлаб чиқмоқда.

ҚУВАЙТ. Саудия Арабистонидаги Захран шаҳрида нефтни экспорт қилувчи мамлакатлар ташкилотининг аъзоси бўлган давлатлар нефть министрларининг учрашуви бошланди. Эрон, Саудия Арабистони, Қувайт, Ироқ, Венесуэла намояндалари нефтни экспорт қилувчи мамлакатлар ташкилотининг умумий стратегиясини ишлаб чиқиш ва ана шу ташкилотнинг 17 декабрь куни Каракасда очиладиган конференциясига тайёргарлик билан боғлиқ масалаларни муҳокама қиладилар.

ТЕҲРОН. Эронда чиқадиган «Бомдод» газетасининг хабар беришича, Эроннинг марказий банки Америка доллари билан барча молиявий операцияларни тўхтатиш тўғрисида мамлакатдаги барча банкларга фармойиш берган. Бундан буён тўловларнинг ҳаммаси, дейилади марказий банкнинг инструкциясида, Америка банкларини четлаб, бошқа мамлакатларнинг валюталари билан амалга оширилади.

«Жумҳурие Исломия» газетасининг хабар беришича, Эрон АҚШдан озиқ-овқат маҳсулотларини харид қилишдан ҳам воз кечди.

ИСЛОМОБОД. Полиция билан бўлган қаттиқ тўқнашувлардан кейин Покистон пойтахтида 50 дан кўпроқ студент қамоққа олинди. Олий ўқув юртлари студентларидан қарийб 1000 киши Исломобод кўчаларига чиқишди. Улар 21 ноябрь куни АҚШ элчихонасини штурм қилиш вақтида ўлдирилган студентнинг оиласига нафақа тўлашни маъмурлардан ва Америка Қўшма Штатларидан талаб қилишди. Полициячилар ва армия бўлинмалари намойишчиларнинг йўлини тўсиб, кўздан ёш оқизадиган газни ишга солдилар.

БАҒДОД. Ироқнинг Басра шаҳрида медицина институтининг янги биноси пойдеворига дастлабки ғишт қўйилди. Бу институтда кенг, ёруғ аудиториялар, қироатхонали кутубхона, замонавий ускуналар билан жиҳозланган лабораториялар бўлади.

Янги ўқув юрти биноси қуриб бўлингач, ҳозиргидан кўра кўпроқ студентни қабул қилиши мумкин. Янги факультетлар, жумладан травмотология ва тез ёрдам факультетларини очиш ҳам мўлжалланмоқда.

(ТАСС, 3 декабрь).

АНГЛИЯ. Суратдаги мана бу кекса аёлнинг исми номаълум. Аммо бунинг аҳамияти йўқ. У мамлакатдаги минг-минглаб кексалар каби бир амаллаб тирикчилик қилиш учун курашмоқда. Жуда кам миқдордаги пенсия бундайларга квартира ҳақини тўлаш, энг зарур озиқ-овқат маҳсулотларини сотиб олишга базўр етади. Нарх-наво эса мамлакатда тобора ошиб бормоқда.

АДН—ТАСС фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ССРда ОЗАРБАЙЖОН ССР АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ КУНЛАРИ · 1979 ·

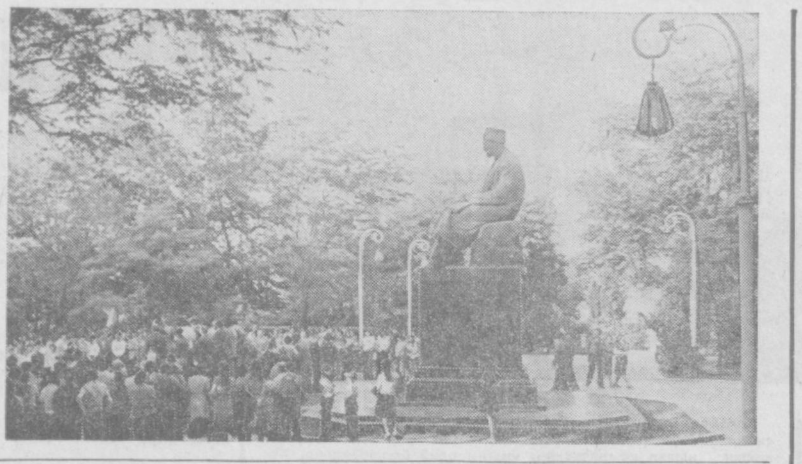

БОКУ шаҳри озар халқининг бахт-саодати йўлида курашган, унинг қувонч ва ташвишларини ёниб куйлаган шоир ва адибларга қўйилган ажойиб ёдгорликлар билан ҳақли равишда фахрланади. Суратда: Озарбайжон классик адабиётининг йирик намояндаси, улуғ шоир Собирга ўрнатилган ҳайкал.

С. Маҳкамов фотоси.

ЮРТГА ҲАМНАФАС ШОИР

ОЗАРБАЙЖОН совет шеъриятининг қалдирғочларидан бири — Сулаймон Рустам (Али Аббос ўғли Рустамзода) 1906 йилда темирчи оиласида туғилди. У бошланғич ва ўрта маълумотни Бокудаги рус-татар мактабида олди, Озарбайжон Давлат университетига кириб ўқиди, кейинчалик Москва университетида таълим олди. Ўқишни тугатиб Озарбайжонга қайтгач, республиканинг адабий ва маданий ҳаётига фаол аралашиб кетди, турли масъул вазифаларда жонбозлик кўрсатди. «Ёш ишчи» газетасида, «Инқилоб ва маданият» журналида, Озарбайжон давлат драма театрида, республика Компартияси Марказий Комитетининг адабиёт ва санъат бўлимида ишлади. «Адабиёт вэ инжесанат» газетасида редакторлик қилди. У 1925 йилда барпо этилган «Ёш қизил қаламлар» жамияти, кейинчалик вужудга келган Озарбайжон пролетар ёзувчилари ассоциациясининг ташкилотчиларидан бири бўлди.

Сулаймон Рустамнинг ўқувчилик йилларидаёқ мактаб деворий газетасида шеър ва фельетонлари босилиб турарди. Шу даврда у ҳатто «Чимноз хоним ухлаяпти» номли бир пардали комедия ҳам яратади.

Шоирнинг дастлабки шеърлари 1923 йилдан босила бошлайди. У ижодининг дастлабки даврлариданоқ янги пролетар адабиётининг фаол намояндаларидан бири сифатида майдонга чиқди. 1927 йилда нашр этилган «Ғуссадан қувончга» биринчи шеърий тўпламига кирган асарлар мазмуни, ғоявий йўналиши жиҳатидан ҳам, шакл, услуб, тасвир воситалари жиҳатидан ҳам ажралиб туради. Бу шеърларда янги жамият қураётган халқ шижоатига тасанно айтиш, шу курашнинг фаол аъзоси бўлишдан фахрланиш туйғуси, жанговар руҳ ғоят кучли. Шоир «шеъриятнинг ҳарбий комиссари», «Чапаев янглиғ фронтларнинг қаҳрамони» деб ҳис этади ўзини, социалистик жамият куйчиси, озодлик жарчисига айланади. Шоирнинг халқни янгиликка, ҳаётга, курашга даъват этувчи оптимистик руҳ билан суғорилган шеърлари китобхонлар қалбига тез йўл топди. «Ғуссадан қувончга» тўплами озарбайжон адабиётида сезиларли воқеа бўлса, «Юлдуз», «Тун романтикаси» сингари китоблар шоирнинг номини халқ ўртасида машҳур қилди. Бу тўпламларга кирган асарларда гражданлар урушининг қаҳрамонлари, инқилобнинг ёш фидокорлари, комсомоллар революцион романтик планда кўрсатилган. «Даъват», «Чапаев», «Қўлсиз қаҳрамон» «Партизан Али», «Эсдан чиқмас кунлар» шеърлари шундай асарлар жумласига кириб, меҳнаткашларни коммунизм идеалларига садоқат руҳида тарбиялашга ёрдам беради. У ёшларни янги типдаги қаҳрамон — Чапаевдан ибрат олишга чақиради, унинг ўлмас жасоратини илҳом билан куйлайди, ўзи ҳам унга ўхшашни истайди:

Тарих унинг номини
қолдирмади кўлкада,
Минглаб-минглаб Чапайлар
от ўйнатди ўлкада.
Билинг дўстлар, юртимда
мен ҳам ўлмас Чапайман,
Керак бўлса Чапайдек
ўз отимни чопарман.
Йўқ, йўқ асло ўлмаган,
Чапай менинг қалбимда,
Чапай яна отини чопар
менинг қалбимда,
Ҳали менинг юртимда
душманларнинг кўзи бор,
Лекин билиб қўйсинлар,
бу тупроқда, бу ерда,
Қуёш кулган кунларда
ёки ойдин тунларда,
Чапаевнинг номи бор,
Чапаевнинг ўзи бор.
У жангларни кўрмади
менинг ёниқ бу кўзим,
Не қиларди у буюк
кунлар учун туғилсам!
Чапаевни ўйласам,
дерман ўзимга-ўзим:
Шояд шеърларим билан
мен ҳам Чапаев бўлсам!

Шоирнинг «Она ва почтачи», «Қасам», «Шундай кун келар», «Ғафурнинг қалби», «Тинчлик қўшиғи» сингари китобларига кирган асарлар озарбайжон поэзиясининг Улуғ Ватан уруши ва ундан кейинги йиллардаги катта муваффақияти бўлди.

Сулаймон Рустам лирикада тажриба тўплагач, йирик жанрларга ҳам қўл урди, қатор поэма ва драмалар яратди. Озарбайжон поэзиясининг яхши намуналаридан ҳисобланган «Яхши ўртоқ» поэмаси совет кишиларининг пахта учун курашини тасвирлашга бағишланган.

«Ғафур юраги» достони эса бокулик ёш ишчи Ғафур Мамедовнинг Улуғ Ватан урушидаги қаҳрамонлигини тараннум этишга бағишланган. Ғафур фронтга жўнаркан, оила аъзолари, ўртоқлари, Ватанга қасамёд қилиб, охирги томчи қони қолгунча душман билан курашишга ваъда беради. Жангда ҳалок бўлган Ғафур шоир образида қайта жонланади, мангу барҳаёт қаҳрамонга айланади. «Рус қардошим ҳақида сўз» поэмасида Озарбайжоннинг инқилобга келиш йўлини кўрсатиш орқали халқлар дўстлигини мадҳ этади, халқнинг озодликка эришишида бошқа халқларнинг кўмаги ва ролини кўрсатади. Санъаткорнинг Г. Назарли билан ҳамкорликда яратилган «Ёнғин» комедияси, «Дурна» асари, озарбайжон халқининг шонли фарзандларига бағишланган «Қочоқ Наби» шеърий драмаси миллий драматургиянинг довруғини оширди. «Қочоқ Наби»да машҳур халқ қаҳрамони — Набининг зулм ва қуллик, помешчик ва савдогарларга қарши кураши ҳақида ҳикоя қилинади. Драматизм Набининг ҳам ижтимоий, ҳам оилавий ҳаётини кўрсатиш орқали янада кескинлашади. Биринчи қарашда Наби фақат ўз севгилиси — Ҳожарга етишиш учун кураш олиб бораётгандай туюлади, аслида у юксак ижтимоий идеаллар учун курашга бутун ҳаётини бағишлаган ҳақиқий халқ қаҳрамони қиёфасида кўз ўнгимизда намоён бўлади. Драматург бош қаҳрамонни турли шароитларда кўрсатади, бу эса унинг ёрқин характерини чизишга, бой ички дунёсини яхши очишга ёрдам берган.

Шоирнинг «Икки қирғоқ» китоби озарбайжон шеъриятининг дурдона асарларидан ҳисобланади. Бунда Совет Озарбайжони билан Эрон Озарбайжондаги, яъни чегаранинг икки қирғоғидаги ҳаёт бир-бирига қарама-қарши қўйилади. Совет Озарбайжони меҳнаткашларининг фаровон ҳаёти, қардошлик оиласида бахт ва қувонч оғушида яшаётганликлари, чегаранинг у томонидаги халқ эса бир бурда нон учун эртадан кечгача ўз меҳнатини сотиши таъсирли ва ҳаққоний тасвирланган. СССР Давлат мукофотига сазовор бўлган бу китобга кирган асарларда Сулаймон Рустам шеъриятининг энг яхши хусусиятлари ўз ифодасини топган.

Шоир Совет даврида яшаётганлигидан, халқнинг зафарига зафар қўшаётганидан, унинг курашида фаол қатнашаётганлигидан фахрланади, табиатдан завқланади, атроф кўзига гўзал бўлиб кўринади, кўкси осмонга етади:

Шоир бўлиб минг кўз
билан гўзалларга қараган
бу — менман!
Бармоқларин тароқ этиб
сочларини тараган
бу — менман!
Бағри яра Орази-ла
суҳбат қурган кўзда ёш
бу — менман!
Дастурхони ноз-неъматли,
дўсту опа-сингилли
бу — менман!
Лола каби ол байроқли,
баҳор нафас шеърли
бу — менман!
Табиатнинг рангларини
кўзларига кўчирган
бу — менман!
Парвоз қилсам ою юлдуз,
қуёшга қўлим етган
бу — менман!
Мени шоир қилган
халққа иззат-ла бошим
эгган
бу — менман!

Сулаймон Рустам асарларида турли авлод вакилларининг жамият ҳаётидаги ўрнини кўрсатишга катта аҳамият берилади. Революция қилган кекса авлод ишини ҳозирги авлод давом эттираётганлиги ғояси шоирнинг кўпгина асарларидан қизил ип бўлиб ўтади. «Озод», «Жавоб бермоғим керак», «Она тупроқ», «Исён кўтар», «Ватанимсиз яшамадим» сингари шеърлар шулар жумласидандир.

С. Рустам Совет Ватани, қадрдон ўлкаси Озарбайжоннинг чинакам ошиғи бўлган, унга бутун ҳаёти, қалб қўрини бағишлаган шоир. Шунинг учун ҳам шоирнинг:

Ватан йўлига жонин
тикаркан қайси шоир,
Ватан билан ҳамнафас
сўзи минг йил қолажак.

мисралари фақат қалами остидан эмас, юрагидан ҳам чиққанлиги тамомила ростдир. Шоирнинг она юрти, халқига садоқати, жонини беришга таёрлик туйғуси «Юрагимни берарман» шеърида яхши тараннум этилган:

Ҳазон босса боғингни
чечагимни берарман,
Дастурхонинг қоқ бўлса,
чурагимни берарман,
Омонсиз бўлсин дея,
зарбанг жаллод бошида
Билагингга куч дея,
билагимни берарман.
Душманларнинг нафаси
саҳарласа ҳавони,
Ҳазар шабодасининг
ипагини берарман.
Тўфон туриб бошингда,
тоғу қоялар учса,
Таянгин деб елкамни
— курагимни берарман.
Озодлик жангларида
юрагингга тегса ўқ,
Кўксимда уриб турган
юрагимни берарман!

Кекса озарбайжон шоирининг кейинги йилларда эълон қилинган «Каспий тўлқинлари», «Ўйлар», «Сайланма асарлар» китоблари фақатгина озарбайжон халқигина эмас, барча совет шеърият мухлислари қатори ўзбек ўқувчиларига ҳам ғоят қадрли ва яқиндир. Озарбайжон халқ шоири, хизмат кўрсатган санъат арбоби Сулаймон Рустамга ўзбек ўқувчилари сиҳат-саломатлик, янги ижодий парвозлар тилайдилар.

Раҳматулла ИНОҒОМОВ,
филология фанлари кандидати.

ЁШ ТЕХНИКЛАР ВА НАТУРАЛИСТЛАР — ВАТАНГА!

ЁШ авлодда меҳнатга, илмий тадқиқотчилик ва рационализаторлик ишларига бўлган қизиқиш айниқса кейинги йилларда кучайди. Буни техника моделчилиги ва конструкторлиги тўгаракларини кўплаб ташкил этилаётганлиги ҳам, мактаб ўқувчилари илмий-техника бирлашмаларининг корхоналар, колхозлар, илмий муассасалар, олий ўқув юртлари билан алоқаси тобора мустаҳкамланаётганлиги ҳам кўрсатиб турибди. Шунингдек, жойларда Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамиятининг мактаб ташкилотлари, ўқувчиларининг «кичик тимирязевчилар» илмий жамиятлари ҳам тузилди.

Талабаларнинг мактаб қучоғидаёқ техника ижодкорлиги билан яқиндан шуғулланаётганлиги қувончли ҳолдир. Улардаги бу интилиш ва истеъдод кўникмаларини ўстириш мақсадида «Ёш техниклар ва натуралистлар — Ватанга!» Бутуниттифоқ кўригини ўтказишга қарор қилинди.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети секретариати, Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги коллегияси, илмий техника жамияти Ўзбекистон республика Советининг Президиуми ва республика ДОСААФ Марказий Комитети Президиуми ташаббуси билан амалга ошириладиган бу ибратли тадбир катта амалий ва маърифий аҳамиятга эга.

Кўрик давомида «Ёш техниклар ва натуралистлар — мактабга!», «Ёш техниклар — саноат, қурилишга!», «Ёш техниклар — қишлоқ ҳамда ўрмон хўжалигига!», «Ёш техниклар — армия, авиация ва флотга!» йўналишлари бўйича иш олиб борилади. Шунингдек, мактаб ўқувчилари ўртасида фан ва техника ютуқларини пропаганда қилиш бўйича оммавий тадбирлар, «Олтин қўлли уста», «Ёш моҳир қўллар» номи учун конкурслар ҳам ўтказилади. Болалар «Ёш авиамоделчи», «Ёш радист» ва «Ёш денгизчи» нишонларини қўлга киритиш учун малака нормаларини бажарадилар.

Кўрик якунлари мактабларда, мактабдан ташқари муассасаларда, клубларда ва бошқа ташкилотларда 1980 йилнинг январида ҳамда 1981 йилнинг бошида болалар ва ёшлар учун фан, техника ва ишлаб чиқариш Бутуниттифоқ ҳафталиги давомида чиқарилади. Шаҳар ва районларда 1980 ва 1981 йилларнинг март ойида ёш техниклар ва натуралистларнинг энг яхши ишлари ва конструкциялари кўргазмаларида, Тошкент шаҳрида эса 1981 йилнинг май ойида кўрикка якун ясалади.

1981 йилнинг 10 июнидан 15 июнига қадар ўтказиладиган техниклар ва натуралистларнинг слётида республика бўйича кўрик натижалари маълум бўлади.

Ғолиб бўлган коллективлар пул мукофотлари, дипломлар, эсдалик совғалари билан тақдирланадилар. Кўрикда актив қатнашган ўқувчиларга «Артек» ва «Орлёнок» Бутуниттифоқ пионер лагерларида дам олиш учун путёвкалар берилади.

Мактаб ўқувчиларининг энг яхши ишлари СССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасидаги «Ёш натуралистлар ва техниклар» павильонига тавсия этилади.

АНСАМБЛЬ МУВАФФАҚИЯТИ

Чирчиқдаги кимёгарлар маданият саройи ҳузурида фаолият кўрсатаётган «Ритм» вокаль-чолғу ансамбли учун 1979 йил қувончли воқеаларга бой бўлди. Бадиий ҳаваскорлик коллективининг Москва бўйлаб берган томошалари ҳам муваффақиятли ўтди.

Пойтахтдаги Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси халқ эстрадаси саҳнасида намойиш қилинган концертлар москвалик томошабинларга манзур бўлди. Шунингдек, ҳаваскорлар ишчилар ҳузурида ҳам ўз истеъдодларини намойиш қилдилар.

Ана шу намунали маданий хизматлари учун ансамбль СССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг олтин медали билан тақдирланди.

СПОРТ

ГЎЗАЛЛИК ВА НАФОСАТ БАЙРАМИ

Бир неча кун давомида Москванинг Лужникидаги Спорт саройида «Нувель де Моску» газетасининг соврини учун фигурали учиш бўйича халқаро мусобақалар бўлиб ўтди. Кўплар қатори тошкентлик спорт мухлислари ҳам машҳур спортчиларнинг гўзал ва нафис ҳаракатларини Марказий телевидение орқали томоша қилдилар.

Бу мусобақаларда, аввал кутилганидек, жаҳон чемпионлари Наталья Линичук ва Геннадий Карпоносовлар яна бир марта муваффақият қозонишди. Улар жуфт бўлиб рақсга тушишда мураккаб программа намойиш этишиб, кўплаб спорт ишқибозларининг олқишларига сазовор бўлдилар. Эркаклар ўртасида Игорь Бобрин муваффақият қозонди.

СОВРИН ЛЕНИНГРАДЛИКЛАРДА

Абхазия АССР пойтахти Сухуми шаҳрида «Футбол-хоккей» ҳафталик газетасининг соврини учун ўтказилган иккинчи турнир ниҳоясига етди.

Финал учрашувда майдонга Москва ва Ленинград терма командалари чиқишди. Гарчи, ленинградлик спортчилар тўп суришда уюшқоқлик намойиш қилган бўлсалар-да, ўйиннинг асосий вақти натижасиз дуранг билан тугади. Қўшимча 20 минутлик вақт ҳам ғолиб командани аниқлаб бермади. Шунда Ростовлик судья И. Тимошенко мусобақа низомига кўра ҳар икки команда дарвозаси томон бештадан ўн бир метрлик жарима тўпи белгилади. Бунда Нева соҳилидан келган ёш футболчилар 4:1 ҳисобида ғолиб келишди ва ҳафталик газетанинг бош совриндори бўлишди. Шунингдек СССР футбол федерациясининг «Ҳужумкор услубда» деб номланган соврини ҳам ленинградликларга берилди.

Маълумки, Ўзбекистон терма командаси ҳам бу мусобақаларда иштирок этди. Улар группаларда ўтказилган учрашувларда мағлубиятга учраб, финал учрашувларда қатнашиш ҳуқуқидан маҳрум бўлган эдилар.

ЎЗБЕКИСТОНЛИК ПОЛВОНЛАР НЕПАЛДА

КАТМАНДУ, 3 декабрь. (ТАСС мухбири). Ўзбекистон ССР курашчилари терма командасининг Непал пойтахтида ўтказилган биринчи кўргазмали чиқишлари катта муваффақият билан ўтди. Улар бу ерга Непал спорт ишлари миллий кенгашининг таклифига биноан келгандилар. Совет классик ва эркин кураши, дзю-до кураши усталарининг маҳорати билан танишгани келган кўплаб томошабинлар Катманду спорт комплекси залига тўпланишди. Айниқса, самбочиларнинг кўргазмали беллашуви катта қизиқиш уйғотди, чунки курашнинг бу тури Непалда мутлақо маълум эмасди.

Ўзбек спортчилари келишидан анча олдиноқ марказий газеталар бўлажак кўргазмали чиқишлар ҳақидаги хабарларни эълон қила бошлади. Кўргазмали беллашувларда қатнашувчи халқаро классдаги мастерлар Александр Долженко, Камил Ибатулин, Ғаффор Останаев ва бошқа курашчиларнинг (улар турли халқаро мусобақаларда бир неча марта ғолиб чиқишган) номи пойтахт спорт жамоатчилигини ўзига жалб этмоқда.

Ўзбекистонлик полвонлар Непалда 10 кун бўлиб, бир неча беллашувларни намойиш этишади.

Ю. РОДИОНОВ.

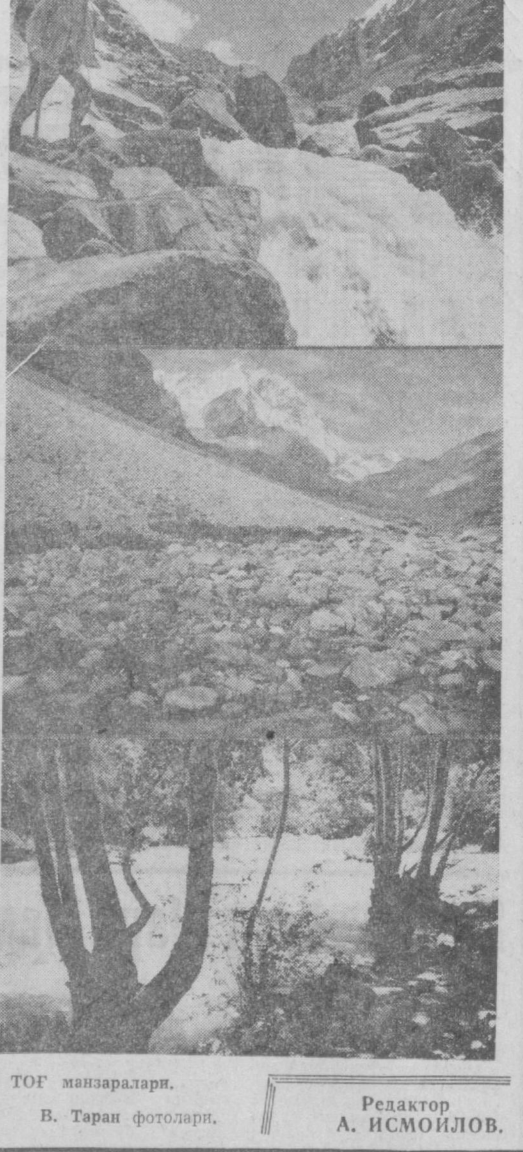

ТОҒ манзаралари.

В. Таран фотолари.

МЕҲМОНЛАР ХИЗМАТИДА

Кўркам Тошкент — тинчлик ва дўстлик шаҳридир. Унинг олий ҳиммат, саҳий қалбли ва меҳмондўстлиги билан ном қозонган мезбонлари ҳар куни турли миллат кишиларини қучоқ очиб кутиб олишаяпти.

Тошкент шаҳар экскурсия ва саёҳатлар бюроси пойтахтимизга келаётган туристларга намунали хизмат кўрсатмоқда. Сайёҳларга дастлаб шаҳар умумий тарзда таништирилади, сўнг улар энг диққатга сазовор жойларни бориб кўришади. Музей ва виставкаларни томоша қилишади.

Сайёҳлар Тошкент шаҳри билан танишгач, республикамизнинг Самарқанд, Бухоро ва Хива каби шаҳарлари бўйлаб ўн кунлик саёҳат ёки Самарқанд — Бухоро — Хива — Фарғона маршрутлари бўйича ўн беш кунлик саёҳатга олиб чиқилади. Бунда улар жаҳонга машҳур кўҳна Самарқанднинг қадимий ёдгорликлари ва бошқа шаҳарларнинг диққатга сазовор жойлари билан танишишлари мумкин. Туристлар учун махсус автобуслар ажратилган бўлиб, бюро экскурсоводлари томонидан улар шаҳар билан йўл-йўлакай таништириб борилади. Автобуслар барча қулайликларга эга. Сайёҳларимизнинг бошқа шаҳарларга қилган саёҳатида ҳам уларнинг бориб келиши учун ғамхўрликлар қилинади.

Якшанба — дам олиш, ҳордиқ чиқариш куни. Бу кунни мазмунли ва кўнгилдагидек ўтказиш кишига тетиклик бағишлайди. Шаҳар экскурсия ва саёҳатлар бюроси бу кунни мазмунли ўтказиш тадбирларини ҳам кўриб қўйган. Якшанба куни шаҳримиз бўйлаб экскурсиялар уюштирилади. Экскурсия маршрутлари пухта ўйланганлиги туфайли у ишчилар, студентлар ва мактаб ўқувчилари учун ҳам бирдек қизиқарлидир.

Тошкент энг катта магистраль шаҳарлардан бири. Ундан ёзда дам олиш учун чиққан Совет Иттифоқида таълим олаётган чет эллик студент-ёшларнинг «Дўстлик» автопоезди ўтади. Шаҳар экскурсия ва саёҳатлар бюроси чет эллик ёшларнинг мароқли дам олишлари, кўнгилли саёҳат қилишлари учун шарт-шароитлар яратиб беради.

Шаҳримизга келувчи сайёҳлар сони тобора ортиб бормоқда. Ўтган йили бу бюро 36061 кишига намунали хизмат қилган эди. Бу йил ҳозиргача 34433 кишига хизмат кўрсатилди. Йил охиригача яна минглаб сайёҳлар шаҳримизни зиёрат қилишади.

— Тошкент жаҳондаги энг гавжум шаҳарлардан бири бўлиб қолди, — дейди шаҳар экскурсия ва саёҳатлар бюросининг директори Е. В. Прасолова. — Бир кунда баъзан ўн бештагача группага хизмат кўрсатишга тўғри келади. Бизнинг мақсадимиз сайёҳларнинг намунали дам олишларини таъминлаш, уларнинг саёҳатларини кўнгилли ўтказишдир.

Дарвоқе, бюронинг намунали хизматини унинг «Таклифлар дафтари»даги мулоҳазалардан ҳам хулоса чиқариб билиш мумкин. Улар сайёҳларга хизмат кўрсатишни бундан ҳам яхшилаш йўлида ҳаракат қилмоқдалар.

У. АБДУМАЛИКОВА.

РЕКЛАМА ва ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

8 ДЕКАБРЬ СОАТ 15.00 ВА 19.00 ДА
9 ДЕКАБРЬ СОАТ 19.00

М. ҚОРИЕҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ СОЛИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:
Камолиддин РАҲИМОВ, Вилоят ОҚИЛОВА
Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати
Дилбар ФАЁЗОВА
Лирик хонандалар:
Фахриддин УМАРОВ, Ҳожиакбар ҲАМИДОВ, Турдиали САЙДУЛЛАЕВ.

Солистлар: Дилором ҚАЮМОВА, Бахтиёр ХОЛХЎЖАЕВ, Ҳавасхон ҲОЖИЕВА ва Ўткир СИДДИҚОВ.
Программани — Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради.
Ансамблнинг бадиий раҳбари — Қодир МУМИНОВ.
Билетлар концерт зали кассасида соат 14.00 дан сотилмоқда.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Ўсмирлар ижоди. 10.40 — Камертон. Телевизион бадиий фильм. 1-серия. 11.45 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.45 — РСФСРда хизмат кўрсатган артист Г. Калинина куйлайди. 13.05 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Социалистик мамлакатлар телевизион ҳужжатли фильмлари программаси. 16.10 — Звездочет. 16.55 — Рус тили. 17.25 — Ганновер шаҳар хорининг концерти. 18.00 — Горнчилар, қаердасиз! 18.30 — Қишлоқ кооперацияси. 19.00 — Қувноқ нотачалар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Алкоголизмнинг зарари ҳақида ҳужжатли фильмлар программаси. 20.00 — Б. Тихонов чалади. 20.20 — Камертон. Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиосининг катта симфоник оркестри Сибирдаги совет музикаси фестивалида. Танаффус пайтида дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ болалар хорининг концерти. 11.55 — Довулдан кучли. Бадиий фильм 18.20 — «До-ре-ми-фа-соль». 18.50 — Ўзбекистон кўл хўжалиги. 19.00 — Турмуш ва маданият. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ўзбекистонда Озарбайжон ССР адабиёти ва санъати кунлари олдидан. Озарбайжон киносига бағишланган кўрсатув. 20.30 — Ахборот. 20.50 — М. Қориёқубов номли ўзбек давлат филармонияси артистларининг концерти. 21.30 — Время. 22.05 — Ўлкамизни боғу-роғларга буркайлик. 22.20 — Улар фақат афтидан танир эдилар. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.10 — Болалар учун фильм. 19.25 — Реклама. 19.30 — Пойтахт области чорвадорлари ҳузурида. 20.05 — Тошкент янгиликлари.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 5/XII да **Пиковая дама** (премьера), 6/XII да **Афсоналар водийсида.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 5/XII да **Ганг дарёсининг қизи**, 6/XII да **Рўйхатларда йўқ.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 5/XII да **Зеби-Зебона.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — янги программа. «Ҳинд филлари» йирик совет аттракционининг гастроллари (19.30).

ДОИМИЙ ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛИНАДИ

печатникларга шогирдлар, печатниклар, гальванотипчи, саноат вентиляциясига хизмат кўрсатувчи ва ремонт қилувчи слесарлар, слесарь-сантехниклар, слесарь-ремонтчилар, компрессор ва совутиш қурилмаларининг машинистлари, токарлар, фрезерчилар, сайқал берувчи, прессчилар, алоқа монтёрлари, омборчи, машинистка, автомоторист, корректор, тарбиячи, ёрдамчи ишчилар, фаррошлар, қоровуллар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, кадрлар бўлими.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П. ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор — 336495; 325302, редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750.

БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 02327. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64633. Е—2624.